

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevalec - Direktor Rudi Janžuba - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Voznjak - Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ulica 1, in 3, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Tomičeva ulica št. VII, telefon 23-522 do 23-524 - Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-896 - Narodniški oddelček za ljubljanske naročnike telefon 20-463, za zunanje naročnike telefon 21-832 - Poštni predaj št. 29 - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana 600-704-1-367 - Mesečna naročnina 230 din

OBISK PREDSEDNIKA TITA V ZAR

Navdušen sprejem v Alepu

Takoj po prihodu v Alep je bilo zborovanje, na katerem so imeli predsednika Tito in Naser, princ el Badr in podpredsednika Hurani in Bogdadi krajše govore

ALEP, 27. febr. (Tanjug). Predsednik Tito in njegova soproga so danes v družbi s predsednikom Naserjem obiskali v Alepu tovarno za destilacijo vode in znano staro Citadelo. Pri ogledovanju te trdnjave, ki dominira nad Alepom, so se jim pridružili tudi princ El Badr ter člani jugoslovanske delegacije in vlade ZAR.

Pet kilometrov pred Alepom jih je sprejela množica, tako da si je predsedniški konvoj 20 minut utiral pot skozi dva ogromna živa zidova ljudi. Medtem ko je radio Alep prenašal govore, ki sta jih imela oba predsednika včeraj in predvčerajšnjim v mestu Hama in Homs, so se ljudje začeli zjutraj v velikih skupinah zbirati po ulicah tega mesta. Četudi je bil delovni dan, se je na prostoru pred predsedniško rezidenco zbrala že okoli 11. ure množica, ki je štela več deset tisoč ljudi. Trg je bil okrašen z zastavami obeh držav in Jemena, s skupnimi portreti obeh predsednikov in transparenti. Predsednika sta se ustavila v pe-

šem govoru je predsednik Naser govoril navdušeni množici o panarabski enotnosti. Izjavil je, da je srečen, ker lahko ugotovi, kako so prebivalci tega mesta odločni braniti enotnost ZAR pred vsemi napadi. Za predsednikom Naserjem je govoril predsednik Tito, ki je pozdravil meščane v svojem imenu in v imenu narodov Jugoslavije ter izjavil, da ni pričakoval tako navdušenega sprejema. Dejal je, da so nanj napravili največji vtis preprosti delovni ljudje mest in vasi in poudaril, da navdušenje, s katerim so sprejeli svojega predsednika, najbolje kaže na nesmiselnost glasov, po katerih naj bi bila združitev umetna in preuranjena.

Predsednika Tito in Naser prihajata na zborovanje

KONČANI RAZGOVORI TITO-NASER

ALEP, 27. febr. (Tanjug). Predsednik FLRJ Josip Broz Tito in predsednik ZAR Gamal Abdel Naser sta danes v sirijemskem mestu Alepu končala razgovore, ki sta jih začela v Kairu 21. februarja in dva dni pozneje nadaljevala v glavnem mestu sirijske pokrajine ZAR Damasku. Pri današnjih razgovorih so sodelovali z jugoslovanske strani predsednik Ljudske skupštine Crne gore Blažo Jovanović, član zveznega izvršnega sveta Slobodan Penzić, državni podsekretar za zunanje zadeve Veljko Mićunović, generalni sekretar predsednika republike Leo Mates in veleposlanik v Kairu Josip Djerdja, s strani ZAR pa podpredsednika ZAR Latif Bogdadi in Akram Hurani, minister za zunanje zadeve Mahmud Favzi, minister za notranje zadeve Zaharija Mohijedin, predsednik izvršnega sveta sirijske oblasti ZAR Nur Edin Kahala in veleposlanik v Beogradu Sabet Aris. Pričakujejo, da bodo v najkrajšem času objavili skupno sporočilo o razgovorih.

Oba predsednika sta govorila z balkona rezidence. V kraj-

Delegacija Splošne zveze alžirskih delavcev pri Veljku Vlahoviću

Beograd, 27. febr. - Član predsedstva zveznega odbora SZDL Veljko Vlahović je včeraj sprejel člane delegacije Splošne zveze alžirskih delavcev (UGTA) Embareka Džilana in Budisa Safija ter se zadržal z njima dlje časa v pripravnem pogovoru. Popoldne sta imela predavanje o sindikalnem in delavskem gibanju v Alžiru za člane sindikalnega aktiva Beograda, danes pa sta odpotovala v Zenico.

Naloge osnovne šole

Prosvetni svet Jugoslavije je razpravljal o učnih načrtih v osnovnih šolah - Rodoljub Čolaković o osnovni šoli kot aktivnem činitelju socialistične graditve in kulturno-prosvetnem središču

BEOGRAD, 27. febr. (Tanjug) Prosvetni svet Jugoslavije je danes pod predsedstvom Rodoljuba Čolakovića razpravljal o osnovah učnih načrtov in programov osnovne šole. Določitev skupnih osnov za učni načrt in program vseh osnovnih šol v državi je na podlagi splošnega zakona o šolstvu poverjena prosvetnemu svetu Jugoslavije. Po teh osnovah bodo v republikah izdelali kasneje učne načrte in programe za osnovne šole.

Končno je dejal, da je dobila z materialom, na podlagi katerega so člani prosvetnega sveta razpravljali, naša osnovna šola svojo določeno fiziognomijo. Glede na to, kar so člani sveta sprejeli, je osnovna šola samostojna družbeno-izobraževalna ustanova, zasnovana na načelih družbenega upravljanja in temelji vsega šolskega in vzgojno-izobraževalnega sistema. Osnovna šola je po vsej Jugoslaviji enotna in obvezna za vse otroke od 7. do 15. leta starosti, pouk pa traja v njej osem let.

smatrali to trdnjavo kot neosvojljivo.

Predsednik Tito si je ogledoval to trdnjavo približno eno uro. Okoli Citadele in po ulicah po katerih so šli visoki gostje, se je zbralo veliko število meščanov, da bi jih pozdravili. Po ogledu trdnjave sta se predsednika Tito in Naser vpisala v zlato knjigo tega znanega zgodovinskega spomenika. Predsednika Tito in Naser sta prispela v Alep sinoči. V tem največjem mestu in najpomembnejšem gospodarskem mestu pokrajine ZAR je oba predsednika sprejelo in navdušeno pozdravilo na desetine tisočev meščanov in drugih prebivalcev.

tih vseh in spregovorila po nekaj besedah in se tako zahvalila za neverjetno tople sprejem. Trikrat sta morala oba predsednika plezati po navadnih lestvah na strehe kmečkih hiš, da bi jih tako lahko videli vsi prisotni. V mnogih mestih in vaseh so kralji kamele, ovce in jagnjeta, da bi počastili visoke goste.

REDNA TEDENSKA TISKOVNA KONFERENCA

Raven ni najvažnejša

Priljubljenost na pogajanje in na reševanje problemov med Vzhodom in Zahodom je važnejša kot pa raven razgovorov, je poudaril predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve

BEOGRAD, 27. febr. (Tanjug). Na redni tiskovni konferenci je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Drago Kunc odgovoril na vprašanje, kako poteka delo konference za prenehanje poskusov z jedrskim orožjem v Zenevi, naslednje: »Na žalost je treba ugotoviti, da še nadalje traja zastoj, do katerega je prišlo na ženevskih razgovorih o prenehanju jedrskih poskusov in vojne namene, vendar upamo, da bodo vložili nove napore, da bi odstranili zapreke. Na vprašanje, kako gleda na

razuma lahko prišlo do podobnih aranžmajev med Sovjetsko zvezo ter vzhodnoevropskimi državami in Jugoslavijo. Zeleni bi, da bi sedanjih razgovorov premiera Macmillana v Moskvi rodili pozitivne rezultate, ki bi prispevali k ustvaritvi pogojev za sporazumno reševanje odprtih mednarodnih vprašanj, ne morem pa oceniti, koliko bi to vplivalo na stališče sovjetske vlade do Jugoslavije. Ni pa razlogov, je dodal dalje Kunc, da se ne bi nek konstruktiven sporazum Vzhod-Zahod tudi pozitivno odražal na položaju v tem delu Evrope».

Ko je na koncu še komentiral stališče južnokorejskega predsednika Sing Man Rija, da bo Južna Koreja »šla do skrajnosti, kolikor bo japonska vlada patrila Korejce, ki žive na Japonskem in ki se žele vrniti v Severno Korejo, je predstavnik DSIP izjavil: »Stališče Sing Man Rija ni samo nerazumno in brezsmiselno, marveč je v nasprotju z mednarodnim pravom in vodi k zaostrovanju položaja v tem delu sveta».

ZVEZNA KOMISIJA ZA NUKLEARNO ENERGIJO

Beograd, 27. febr. (Tanjug). Na včerajšnji seji je zvezni izvršni svet sprejel uredbo o organizaciji zvezne komisije za nuklearno energijo in imenoval zvezno komisijo za nuklearno energijo. Za predsednika zvezne komisije za nuklearno energijo je bil imenovan podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković, za podpredsednika pa akademik in univ. profesor Pavle Savić v Beogradu, za sekretarja je bil imenovan inž. Slobodan Natkencović, državni podsekretar - dosedaj sekretar zvezne komisije za nuklearno energijo. Za člana komisije sta bila imenovana poleg drugih sekretar za industrijo pri ZIS Sergej Kraigher in univ. profesor dr. Anton Moljk iz Ljubljane. Zvezna komisija za nuklearno energijo je imenovala strokovni svet, ki bo kot njen po-

svetovni organ proučeval strokovne zadeve v zvezi z usmerjanjem znanstvenega dela na področju nuklearne energije ter se bavil z izdelavo delovnih načrtov za razvoj in uporabljanje nuklearne energije. Za predsednika tega strokovnega sveta je bil imenovan akademik in univ. profesor Pavle Savić v Beogradu, za člana pa sta bila poleg drugih imenovana univ. profesor dr. Anton Moljk in univ. profesor dr. Anton Moljk iz Ljubljani in direktor Instituta »Jožef Stefan« ing. Lucijan Sinkovec v Ljubljani.

Mladinski delovni brigadi na poti na gradbišču. Ljubljana, 27. febr. (Tanjug). V Novem mestu je bilo danes zborovanje mladinske delovne brigade »Katja Rupena«, ki bo jutri odpotovala na gradbišče avtomobilske ceste »Bratstvo in enotnost«.

Dullesovo posvetovanje. Washington, 27. febr. (AP). - Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles je imel v bolnišnici Walter Reed enourni sestanek s tremi funkcionarji ministrstva za zunanje zadeve. Po izjavi predstavnika State Departmenta je bila to splošna razprava, v kateri so sodelovali vršilec dolžnosti za zunanje zadeve Herter ter pomočnika ministra Murphy in Merchant. Zvedelo se je, da so se razgovarjali o raznih straneh obiska premiera Macmillana v Sovjetski zvezi in o njegovi izmenjavi mišljenja s premierom Hruščevom o berlinskem vprašanju.

V B E M S

Napoved vremena: jutri bo pretežno jasno vreme, z jutranjo meglo po nekaterih kotlinah. Nočne temperature do -4 stopinj C, na Primorskem okrog 5 stopinj C, najvišje dneвне do 16 stopinj C.

Ob koncu je predsednik prosvetnega sveta Rodoljub Čolaković dejal, da se v načelu strinja s predlaganimi osnovami učnih načrtov in programov, pri čemer je ob enem izrekel nekaj pripomb.

Po njegovih besedah je treba v teh osnovah povesen jasno povedati, da se pri določanju osnovnih načrtov in programov za osnovne šole prepriča republiki, okrajju, komuni pa tudi šoli sami možnost izpolniti učni načrt in program s tem, kar je za posamezne kraje najpotrebnejše in najbolj neobhodno. To je treba predvsem poudariti zaradi razpravljanj med šolsko reformo o raznovrstnosti šol, kar seveda ne pomeni prostosti teh družbenih vzgojno-izobraževalnih ustanov. Prav tako je potrebno odločne poudariti povezanost komun in šol.

V razpravi pred kongresom za telesno vzgojo, pa tudi na kongresu samem so bile omenjene potrebe, naj se telesna vzgoja uveljavi v vseh šolah. Eden izmed sklepov kongresa je bil, da je šola glavni činitelj za telesno vzgojo naše mladine. Po besedah Rodoljuba Čolakovića je treba zavzeti določeno stališče, da bo telesna vzgoja v osnovni šoli vsakdanji predmet, zanimiv in privlačen za učence. Prav tako je Rodoljub Čolaković potrdil umestnost pripomb v razpravi, naj osnovna šola temelji na enotnih socialističnih družbeno-pedagoških načelih.

Kot sestavni del šolskega in vzgojno-izobraževalnega sistema ima osnovna šola nalogo in obveznost doseči splošni cilj vzgojanja in izobraževanja, označen v splošnem zakonu o šolstvu. Ta cilj je v usposabljanju mladega naraščaja, da prispeva s svojim delom k stalnemu razvoju družbenih proizvodnih sil, krepitvi socialističnih družbenih odnosov in splošnemu napredu delovnih ljudi. Poleg drugega je namen šole, prispevati k izpolnjevanju vsestranske osebnosti samostojnega in kritičnega duha z intelektualnimi, karakternimi, moralnimi in delovnimi lastnostmi državljanov socialistične skupnosti. V razpravi je njen namen, vzgajati mladino v duhu bratstva, enotnosti in enakopravnosti, v duhu vsestranskega in enakopravnega sodelovanja ter medsebojnega podpiranja med narodi in v duhu mednarodne solidarnosti delovnih ljudi. Šola ima tudi nalogo, da razvija med mladino zavest o družbeni odgovornosti in potrebi aktivnega sodelovanja v družbenem življenju in družbenem samoupravljanju, prav tako pa tudi, da prispeva k telesni vzgoji mladine. Šola mora svoje življenje in delo čim tesneje povezati z življenjem okolice, v kateri dela ter spoznati probleme in naloge te okolice in perspektive njenega nadaljnjega razvoja, da tudi sama delala kot aktiven činitelj socialistične graditve in kot kulturno-prosvetno središče.

Naš roman v Britaniji

V prihodnjih treh letih bodo v Londonu založili 20 sodobnih jugoslovanskih romanov

LONDON, 27. febr. (Tanjug). V prihodnjih treh letih bodo objavili v Veliki Britaniji dvajset izbranih romanov znanih sodobnih jugoslovanskih pisateljev. Londonsko založništvo Lincoln Sprager bo objavilo romane Iva Andrića, Miroslava Krleža, Dobrice Čosića, Branka Ćopića, Oskarja Davića, Cilira Kosmača, Mirka Božića, Mihajla Lalića, Vladana Desnice, Ivana Potrča in Aleksandra Vuća.

preslonira in uživa glas v svetu. Jugoslovanske književnosti pa angleški bralci na splošno niso poznali, četudi življenjska sila jugoslovanskih pisateljev ni nikjer bolj vidna.

urednik izdaje in laburistični poslanec. Pisec izraza prepričanje, da bodo dela sodobnih jugoslovanskih pisateljev pozdravili in sprejeli s simpatijami v Veliki Britaniji. V predgovoru poudarja, da ni nobena majhna država v Evropi pustila tako močan pečat na XX. stoletje kot Jugoslavija. Ko razlaga potrebo po objavljanju jugoslovanskih del, Parker ugotavlja, da spremlja povojno konstruktivno politično in gospodarsko dejavnost Jugoslavije tudi ustvarjalno delo na mnogih drugih področjih. V slikarstvu in kiparstvu dosežek jugoslovanskih im-

Sestanek v Zenevi

Zeneva, 27. febr. (AFP). Trojna konferenca o prepovedi poskusov z jedrskim orožjem je danes nadaljevala z delom. Razpravljali so o dokumentih, ki so jih predložili konferenci. Uradno so sporočili, da je ameriška delegacija na današnjem zasedanju predložila tri člene o tem, kako bi morebitni sporazum podpisali, ratificirali, sprejeli in kako bo začel veljati. Odločitev norveške vlade. Oslo, 27. febr. (AFP). - Norveška vlada se je danes odločila, da bo z aprilom podaljšala še za šest mesecev bivanjskega svojega kontingenta oboroženih sil - sestavi sli Združenih narodov na Srednjem vzhodu.

Letos 560 km novih cest

Za nove ceste bodo letos investirali iz sredstev zveze in republik okoli 21 milijard dinarjev

BEOGRAD, 27. febr. (Tanjug). Iz sredstev zveze in ljudskih republik bodo letos investirali za gradnjo cest okoli 21 milijard dinarjev. S tem bo ob koncu leta 1959 dobila Jugoslavija okoli 560 km novih cest z modernim cestiščem.

Iz splošnega investicijskega sklada bodo letos finansirali gradnjo avtomobilskih cest »Bratstvo in enotnost« skoz Srbije in Makedonijo. Na odseku od Paračina do Niša bodo zgradili 84 km moderne ceste, od Negotina na Vardarju do Demir Kapije pa 16 km. Za ta dela bodo investirali okoli 8 milijard dinarjev. Teh sto kilometrov nove avtomobilske ceste bodo izročili prometu ob koncu leta. Cesta bo zgrajena prav tako, kakor je bila lani na odseku od Ljubljane do Zagreba. Cestišče bo široko 7,5 metrov, vsa cesta pa bo široka 10 metrov. Določena sredstva bodo investirali tudi za ureditev hudournikov v Grdeliški goteski, da bi tudi ta

del trase avtomobilske ceste usposobili za gradnjo v prihodnjih letih.

Za dela na drugi jugoslovenski magistrali od Slovenskega Primorja vzdolž jadranske obale, skoz Bosno in Hercegovino, Crno goro, Srbijo in Makedonijo, kjer se bo v bližini Skoplja združila v avtomobilsko cesto, bodo letos investirali 3 milijarde in 800 milijonov dinarjev. S temi sredstvi naj bi končali delo na odseku od Sinja do Zadra v dolžini 153 km. Računajo, da bo že v začetku junija ta del jadranske ceste izročen prometu, razen mosta čez preliv Maslenice, ki povezuje Novigradsko morje z velikim Velebitkim prelivom. Most čez

preliv Maslenice bodo zgradili prihodnje leto, dotlej pa bodo vozila prevažali čez preliv s trajektom. S tem, kar so že prej zgradili, bo dobila letos Jugoslavija moderno cesto I. reda od Reke do Zadra v skupni dolžini 225 kilometrov.

Na odseku te ceste skoz Hrvatsko bodo nadaljevali delo od Zadra proti Šibeniku in od Makarske proti Crni gori. Asfaltirali bodo tudi 12 km ceste od Splita do Orniša.

Jadransko cesto bodo letos gradili tudi na odseku skoz Crno goro in Srbijo. Tako bodo v Crni gori nadaljevali gradnjo na odseku Virpazar - Titograd - Kolašin, v Srbiji pa na odseku Vučji trn - Pristina.

Iz zveznih sredstev bo investiranih 700 milijonov dinarjev za gradnjo ceste Sarajevo - Olovo - Tuzla, in sicer na odseku od Kladnja do

Tuzle. Se 1400 milijonov dinarjev daje Zveza za gradnjo novega mostu čez Donavo pri Beogradu.

Iz posebnih sredstev se bo finansiralo nadaljevanje dela na cesti Beograd - Kraljevo, v znesku okoli 1200 milijonov dinarjev.

Medtem ko se skupne zvezne investicije za gradnjo modernih cest v letošnjem letu cenijo nad 15 milijard dinarjev, pričakujejo, da bodo republike investirale iz svojih sredstev za gradnjo cest I. in II. reda skupno 6 milijard dinarjev. Ta sredstva bodo v glavnem porabili za gradnjo cest, ki se povezujejo z magistralno mrežo.

Tako bodo v Srbiji nadaljevali delo na cestah Požarevac - Petrovac, Šabac - Loznica, Novi Sad - Bačka Palanka in Pančevo - Vršac. V Hrvatski bodo dogradili del ceste od Sjunja do Plitvica, tako da bo do Plitvička jezera povezana z Zagrebom z novo moderno cesto. V tej republiki bodo začeli graditi tudi moderno cesto Zagreb - Bjelovar.

V Sloveniji bodo dogradili preostali del moderne ceste Ljubljana - Celje na področju Trojan v dolžini 20 kilometrov. Tako bomo dobili še eno moderno cesto Maribor - Ljubljana - Koper, s čimer bo omogočen večji promet vozil med Jugoslavijo in Italijo, prav tako pa tudi tranzit čez našo državo. Delali bodo tudi na cesti Dravograd - Maribor - Lendava.

V Bosni in Hercegovini bodo delali na cesti Mostar - Jablanica in na cesti Sarajevo - Konjic.

Letos bosta dograjeni tudi dve moderni cesti v Makedoniji, in sicer Ohrid - Bitola ter Tetovo - Gostivar. Delali bodo tudi na cesti Štip - Titov Veles.

LR Crna gora bo finansirala iz svojih sredstev moderniziranje cest Cetinje - Budva ter Kotor - Tivat.

Velika množica se je danes popoldne na viškem pokopališču v Ljubljani poslovila od pokojnega slovenskega pisatelja, zdravnika in javnega delavca dr. Lojza Kraigherja. Poleg članov njegove družine so se pogreba udeležili tudi številni politični in javni delavci, na čelu s predsednikom Ljudske skupščine LRS Miho Marinkom, kulturni delavci, zdravniški kolegi in mnogi, ki so v pokojniku cenili vselej požrtvovalnega in socialno čutečega človeka. Od pokojnika se je najprej v krajšem govoru poslovil podpredsednik zvezne skupščine Franc Leskošek. »Lojz Kraigher je bil slovenski marksistični razumnik, ki je vseskozi do svoje smrti ostal zvest svojemu naprednemu mišljenju,« je dejal Franc Leskošek. »Njegova veličina je v tem, da je pojmoval svoje pisateljevanje kot del enovitih naporov za človeka in je to svoje delo za kulturo slovenskega naroda vedno jemal kot prispevek k boljšemu življenju delovnega človeka in je iz takega pojmovanja črpal moč za aktivno in borbeno opredeljevanje v javnosti.« Medtem ko je v imenu medicinske fakultete in zlasti poklenih tovarišev - stomatologov govoril prof. dr. Jože Rant, se je ob samem grobu v imenu slovenskih književnikov poslovil pisatelj Beno Zupančič ter orisal literarno podobo pokojnega Lojza Kraigherja.

Priznanje goriškim brigadam

Z okrajne konference Ljudske mladine za Goriško

Nova Gorica, 27. febr. V veliki sejni dvorani okrajnega ljudskega odbora je bila danes redna letna konferenca mladine za goriški okraj, katere se je udeležilo nad sto delegatov. Konferenco so prisostvovali tudi predstavniki CK LMS Tone Kropušek, sekretar okrajnega komiteja Tine Remškar, zastopnik mladih združbnikov LR Hrvatske Tomislav Sumnjak ter drugi javni in politični delavci. Konferenco je pozdravila tudi delega-

cija pionirjev pionirskega oddela »Milojke Strukelj« iz Nove Gorice.

Goriška mladina se čedalje bolj uveljavlja v družbeno političnem življenju, kot tudi v organih delavskega in družbenega upravljanja, prizadeva pa si tudi ustvariti na vasi nove socialistične odnose. V precejšnji meri so se uveljavila že tudi aktivni mladih združbnikov in klubi mladih proizvajalcev v podjetjih, ki pa jih bo treba še

razširiti in utrjevati. Slabosti so se pokazale v tem, da v nekaterih osnovnih organizacijah in aktivih Ljudske mladine še niso našli prave vsebine dela. Organizacije Ljudske mladine so v preteklem obdobju kljub nekaterim slabostim dosegle nekaj bodrilnih uspehov, tako na primer se je število članov lani povečalo za 1500, številno mladinskih aktivov pa za 16.

Večja pozornost, ki so jo posvetili ideološkemu izobraževanju mladine, se je izkazala pred dnevi, ko je začela delovati politična šola za mladino v Ajdovščini, in Novi Gorici pa so jo sinoči odprli. Take šole nameravajo ustanoviti še v Idriji, Tolminu in drugih krajih.

V razpravi je sodeloval tudi predstavnik mladih združbnikov LR Hrvatske Tomislav Sumnjak, ki je prisotne seznanil z izkušnjami predvsem na področju dela mladih združbnikov bratske republike in izrazil željo po čim tesnejšem sodelovanju med slovenskimi in hrvatskimi mladimi združbniki, kar naj bi prišlo do izraza tudi pri bodoči akciji gradnje avtomobilskih cest. Tine Remškar in Tone Kropušek sta dala zbranim mnogo koristnih napotil za bodoče delo ter čestitala mladincem k dosežnim uspehom, predvsem mladinskih brigad, ki so se udeležile lanske gradnje avtomobilskih cest Ljubljana-Zagreb, za kar je maršal Tito podelil vsem brigad goriškim brigadam visoko priznanje in odlikovanje.

Za tem je ljudski poslanec in sekretar okrajnega odbora SZDL Mile Vižintin izročil komandantom prve goriške in prve korjenjsko-primorske mladinske delovne brigade, to je Stefanu Cigoju in Marku Podobniku red dela II. stopnje. Mirku Nakrstu pa red dela III. stopnje, ter čestital brigadam za požrtvovalno delo.

Nato so sprejeli program dela in izvolili novo vodstvo. Sklenili so, da bodo na najlepši način pripravili proslave 40-letnice Partije in SKOJ in poslali na gradnjo avtomobilske ceste štiri mladinske delovne brigade. JP.

Samo 400 novih delavcev

S seje občinskega ljudskega odbora v Celju

Celje, 27. febr. Na seji občinskega odbora v Celju je bila v središču pozornosti razprava o družbenem planu in proračunu za letošnje leto. V celoti ga bodo odborniki obravnavali na eni prihodnjih sej.

Po predlogih sveta za blagovni promet in tržišče je bila sprejeta in dopolnjena odredba o določitvi najvišjih cen na drobno za promet s kmetijskimi pridelki. Sprejet je bil tudi odlok o turistični taksi, ki se plačuje od prenočitvi. Turistična taksa bo služila turističnim društvom predvsem za propagandne namene, za tiska-

nje prospektov in podobno. Občinski ljudski odbor je razpisal tudi nadomestne volitve v volilnih enotah bivših podjetij »Beton« in »Graditelj« ker je na tem področju izvoljeni odborniki odstopili.

Iz razprave o družbenem planu za letošnje povzemanje, da bodo v celjski občini porabili letos za investicije 2 milijardi in 890 milijonov dinarjev, namreč 62 % za gospodarske in 38 odstotkov za negospodarske. Pri gospodarskih investicijah je treba pripomniti, da je precejšen del namenjen obrti, trgovini in gostinstvu, kar bo občno vplivalo za zboljšanje družbenega standarda. Skoraj dve tretjini negospodarskih investicij je namenjenih za gradnjo novih stanovanj.

Med važnejšimi sklepi je ugotovitev, da se število delavcev v občini letos lahko poveča le za 400 ali 2,4 %. Čezmerno zvišanje nove delovne sile bodo preprečevale stroge omejitve. Tlg

Proučiti uporabo skladov

Seja skupščinskega odbora za družbena sredstva

Beograd, 27. febr. (Tanjug). — Na prvi seji odbora za družbena sredstva pri zvezni ljudski skupščini so danes dopoldne sklenili proučiti politiko uporabljanja sredstev Državnega zavarovalnega zavoda in službe socialnega zavarovanja. Kakor so poudarili, ta sklep ni slučajen. Državni zavarovalni zavod je ustanova, ki razpolaga z velikimi sredstvi, s približno 40 milijardami dinarjev na leto. Razen tega ni imel DOZ v letu 1958 organa družbenega upravljanja, zaradi česar javnost ni imela širšega vploga v poslovanje in probleme te ustanove. Do nekod je podoben položaj tudi pri službi socialnega zavarovanja, ki ima vsako leto na razpolago okoli 180 milijard dinarjev. Državni zavarovalni zavod že pripravlja poročilo odboru za družbena sredstva.

V zelo živahni razpravi je sodelovalo veliko število članov odbora. Ljudski poslanec Anka Berus je bila mnenja, da naj bi bila naloga odbora tudi v sestavljanju predlogov za zboljšanje delovanja družbene kontrole. Ljudski poslanec Raja Nedeljković je bil prav tako mnenja, da bi bilo potrebno proučiti politiko unorabljanja poračunskih sredstev, namenjenih za posojila in festivale ter za dotacije posameznim družbenim organizacijam.

Ljudska poslanca Sefka Maglič in Amerik Blum sta predlagala, naj se izdela seznam nalog za daljšo dobo in določi,

o katerih skladih je treba razpravljati. V razpravi so govorili tudi Moca Sumbulović, Pavle Jakšić, Olga Vrabič, dr. Marjan Dermastia in drugi, ki so bili mnenja, da bi bilo treba proučiti politiko uporabljanja in poslovanja vrste skladov med njimi tudi skladov za gradnjo stanovanj.

Vsi poslanci so opozorjali na pomen glavne naloge odbora — družbeno-politične kontrole nad uporabljanjem družbenih sredstev. O tem sta predvsem govorila predsednik zveznega zbora skupščine dr. Mladen Iveković in predsednik odbora Mika Špijak.

Odbor bo koordiniral svojo delavnost z odbori za družbena sredstva pri republikah ljudskih skupščin. Kakor tudi z organi državne uprave. V nadaljnji perspektivi je nameravana ustanovitev komisij in podoborbov, ki bodo proučevali politiko uporabljanja družbenih sredstev na določenih ožjih področjih družbenega življenja in o tem poročali odboru.

Ob koncu so sklenili, naj v prihodnji dobli dostavijo člani odbora svoje predloge za delovanje tega novega skupščinskega telesa. Bržkone bodo take predloge dostavili tudi drugi ljudski poslanci, kakor tudi družbeno-politični činitelji. Na podlagi teh predlogov bodo izdelali dolgoročnejši delovni program odbora za družbena sredstva pri zvezni ljudski skupščini.

OB 40-LETNICI KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE

Svetli zgled prve komunistične občine na Jadranu

Od konca prve svetovne vojne se nista minili dve leti, na vsakem koraku so se srečavale črne rube, revščina in vojne slrote so spominjale na globoke vojne rane. Ravnanje velikorubrske gospode je nedvomno kazalo na to, da so bile žrtve zaman, da padli niso prešli krvi za srečo in svobodo ljudstva, temveč za novo sužnost svojih in za dobičke kapitalistov.

Bližale so se volitve za ustavodajno skupščino. Kandidati demokratične, radikalne in republikanske stranke so ponujali ljudstvu Črne gore železnice, ceste, mostove, šole — zlate hrube in doline. Samo komunisti niso ničesar obetali; nakazovali so samo boj, trdovraten, dolg, krvav boj. Boj kot pogoj in zagotovilo boljšega življenja.

Dasi je zapustila vojna razdejane ter revščino in čeprav bi bilo obdobje mirnega razvoja, je neogibno, da bi se začele rane, je ljudstvo jasno videlo, da to ni tisti dolgo pričakovani mir, o katerem so sanjali leta, mir, ki je bil najdražji sen vseh borcev po strelskih jarkih, vseh ujetnikov za žicami, žena, otrok in starčkov po begunskih poteh. Utrujeni in prevarani ljudje so vedeli to in zato so jim bile tedaj najbližje besede komunističnih kandidatov in agitatorjev. Prepričani, da samo njihove besede pomenijo tisto, kar have besede pomenijo tisto, kar govori, so jim izkazali volivci 28. novembra 1920 popolno zaupanje. Izmed 28.650 volivcev iz Črne gore je glasovalo za komuniste 10.000 ljudi. To je bil dan, da so salve z »Aurore«

odmevale v srcih ljudi, da so ta srca zakrvavela, ko so zadele krogle prsi upornih, toda že zvezanih kotskih mornarjev.

Oblast je bila gluha za njihove zahteve

Petrovčani niso bili znani kot pomorščaki, zlatarji ali trgovci. Že kot otroci so odhajali v Kotor, nekaj tudi v Ameriko, Avstralijo, Kanado in Perzijo, tja, kjer so mogli vnoviči delovno silo, svoje edino bogastvo. Cela leta, cela desetletja so ostajali v tujini, v rudniških jaških in v gozdovih, na bombajnih plantažah, na naftnih poljih. Vračali so se posamezno, najpogosteje do kraja malo denarja, ki so si nabrali vsaj od ust; prišli so, da umrejo v domovini, skupaj in do zadnjega, ko jih je potrebovala domovina, ko je prišlo tisto, »da lačni in golji brljave državo, njene lepote in hirjave.«

V daljnem svetu so se učili tudi tega, kaj je solidarnost zatiranih in kako krepi skupna vera ljudi. Naučili so se zlasti med vojno, nekaj tudi o tem, kako se morajo skovati iz verig in okov nepremagljivi meči revolucije. Gledali so, kako na fronti mednarodna reka razorožuje ruske vojake, tiste, ki niso bili gluhi za Leninove besede, ko je pozival ljudi, naj ne prelivajo krvi za kapitaliste, naj ne slavo dinarstev, naj ne bodo več topovska hrana, kerna za pse in krogarje. In ko so se vrnili s solunske fronte v svoj kraj, niso hoteli molčati na pogoriščih domov, na porazenih ognjiščih, na zarzlih in nagrah in posekah oljnih vrtovih. Niso hoteli molčati, ker so našli v rodnem kraju, ki ga je razoralo vojna, takšne odnose, ka-

skoval gimnazijo; moral je bežati, ker so ga bile avstrijske oblasti pripravljene izročiti črnogorskim oblastem, da bi v Crni gori prestajal kazen. Povedali vam bodo, kako Jovan kljub vsem težavam pregnanskega življenja ni niti za hip upognil duha. Čeprav je moral skrbeti za golo življenje, je bil vever in hraber, prepričan, da je svobodnejši kot njegovi preganjanci, varuh laži in zlodijev. V Beogradu, kjer je nadohval solanje, je ta prezgodaj dozorel detek brez otroštva v navadnem pomenu besede razširjal obzorja svojih spoznanj in krog znanec, ki so bili večinoma v vodstvu socialističnega gibanja Srbije.

Po petih letih pregnanstva, z 21 leti in izkušnjami petdesetletnika, se je vrnil Jovan Tomašević v rojstno Brčelo. Toda tudi tam v srmiški domačnosti mu ni uspelo, da bi se odpotal. Na obzorju se je oznanjal svet novega dne, pomembnejšega od vseh datumov iz zgodovine; treba je bilo pripraviti sebe in druge za sprejem tistega. Namesto da bi ga razgibaval navadni fantovski zanos, ga je razgibavala misel, da bi na šapirografu izdal list »Kmečki odmev« (Seljački odjek). Toda te zamisli ni utelisel, ker je izbruhnila vojna. Nato je prebegnil v Albanijo, »gazeč v krvi do kolena, toda ni se odpovedal

Jovan Tomašević je učil, da ne smemo nikogar, niti otrok, učiti jezika ponižnosti

Se danes je živ spomin na tega proletarskega tribuna, ki je začel boj v mračni in krvavi dobi, dobro vedoč, da je še daleč do sonca svobode in da njegova samega tji žarki ne bodo ozarili. Se danes vam vedo ljudje v Petrovcu povedati, kako je začel Jovan — obsoben na dolgoletno ječo — kot šestnajstleten fant hudo življenje pregnanca, kako je moral bežati iz Sremskih Karlovcev, kamor se je bil zatekel in kjer je hkrati z bojem za golo življenje obi-

Otok utonil v škafu vode

Nova Gorica, 27. febr. Na Trnovem pri Gorici je prišlo do tragične nesreče se ne dveletne deklice Majde Erjavec, ki je utonila v škafu vode. Nesreča se je pripetila, ko je bila njena mamica na operaciji v šempetrski bolnišnici, oče pa pri nujnih opravilih okoli doma. Hčerka edinka se je igrala na dvorišču. Pri tem je omahnila v večji škaf poln vode in se zadušila. J. P.

Tlg

Tlg

»Policijske transfuzije« so ostajale brez pričakovanih posledic

»Mislimo, da bi bilo najbolje, da bi takoj prestavili vse stroške in finančne. Sicer ne moremo biti porok za red in mir.« Na ta odgovor ni bilo odgovora, niti ne na ponovno zahtevo Iva Sudjica, tamkajšnjega občinskega predsednika, da bi postavil pred sodišče okupacijske vojnike. Namesto tega so prišli še orožniki, finančari in voljaki. Toda tudi te »policijske transfuzije« so ostale brez uspeha; z njimi niso dosegli tistega, kar so želeli, niso omrtvili revolucionarnega položajev množice. To moremo sklepati po nekem aktu, s katerim je zahteval 23. februarja 1920 poveljnik Budve, kar so ljudje, ki so odločili, da na njegovem območju ne bodo plačevali davka, ker davke »pomaga protiljudski državi, proti kateri so se bojevali.« Vse spore so urejali sporazumno, da občinskega odbora, naj mu najnujnejše odgovori, »če so občinarji poskušali ali hoteli odvzeti cerkveno premoženje in če so med prebivalstvom boljševiski elementi.«

Kaj so odgovorili majorju Dinčanoviču, ni znano. Najverjetneje so tudi ta akt z mnogimi podobnimi vred vstaknili v mape, »saj je Petrovac pastjal čedalje bolj zbranišče ljudstva, ki se navdušuje nad komunističnimi idejami. Novi občinski odbor, ki mu je predsedoval Savo Vuković (v začetku vojne so ga ustrelili niso pozabili svoje občine in ljudi, od so delali njej. Spominjajo se, kako je prišla takoj potem, ko so ubili Milorada Draškovića, ustvaritelja Obznanje množice orožnikov, da bi zaprla njihovo občinske može; toda s tem se ni mogel izbristati iz zavesti svetla spomin na njihovo občino, prvo komunistično občino na Jadranu Miloslav Lajp»

Iz obdobja dela petrovške občine je ohranjenih malo dokumentov za časa diktature in med vojno se je veliko aktov uničilo in razgubilo. Dokumenti se sicer morejo zbrati, toda Petrovčani niso pozabili svoje občine in ljudi, od so delali njej. Spominjajo se, kako je prišla takoj potem, ko so ubili Milorada Draškovića, ustvaritelja Obznanje množice orožnikov, da bi zaprla njihovo občinske može; toda s tem se ni mogel izbristati iz zavesti svetla spomin na njihovo občino, prvo komunistično občino na Jadranu Miloslav Lajp»

Gorel je v ustvarjalnem ognju, kot svetilnik v mračni in sumljivi temi; ni imel časa za počasnno, navadno življenje, ki se meri z urami in dnevi. Jovan Tomašević je bil pogostov v Petrovac in se pogovarjal z Ivom Sudjicom, doktorjem Džamonjem, Savom Vukovićem, Pavlom Srečevićem in drugimi; nekatere je ohrabil, drugi je

KITAJSKA v socialističnem taboru

Na XXI. kongresu KP Sovjetske zveze je bila mimo drugih obtožb na račun Jugoslavije izrečena tudi ta, da je Jugoslavija razširila smešne in klevetniške glasove o nesoglasjih med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Ne bi se spuščali v polemiko o tem, ali so Jugoslovani razširili take vesti ali ne, niti v razglabljanje ali je v sovjetsko-kitajskih odnosih moč govoriti o nesoglasjih ali ne. V tej zvezi bi opozorili na dejstvo, da je bilo na XXI. kongresu poudarjanje popolnega sovjetsko-kitajskega soglas-

Toda Sovjetska zveza ni šla s Kitajci v polemiko. V reviji »Vaprosi ekonomiki« št. 10 iz leta 1957 beremo namreč o tej zadevi naslednje: »Razen Sovjetske zveze imajo v socialističnem taboru samo dežele z velikimi ljudskimi in prirodnimi rezervami, kot je to primer Kitajske, nalogo ustvarjati vsestranski industrijski sistem, ki bo sposoben zadovoljiti vse potrebe dežele. Toda niti ena druga dežela socialističnega tabora, razen Sovjetske zveze in Kitajske, nima za to realnih možnosti.«

bila Kitajska od 1950. leta dalje na čelu tabele. bodisi kot zunanjetrgovinski partner, bodisi kot prejemnik finančne pomoči. Toda sovjetsko ministrstvo za zunanjo trgovino je to vest potrdilo: v letu 1957 se je trgovina s Kitajsko zmanjšala za 16 odstotkov v primerjavi z letom 1956. Tudi v odnosu do drugih vzhodnoevropskih držav je v zunanji trgovini kitajski delež padel. Medtem ko je bila Kitajska še leta 1956 zastopana v trgovini vzhodnoevropskih držav s 27 odstotki, je ta odstotek padel leto kasneje na

ga letnega izvoza na Kitajsko. Zakaj je dobila Kitajska 1957. sredi najhujših naporov petletke, od Sovjetske zveze manj blaga kot leta 1952, to je v zadnjem letu pred prvo petletko?

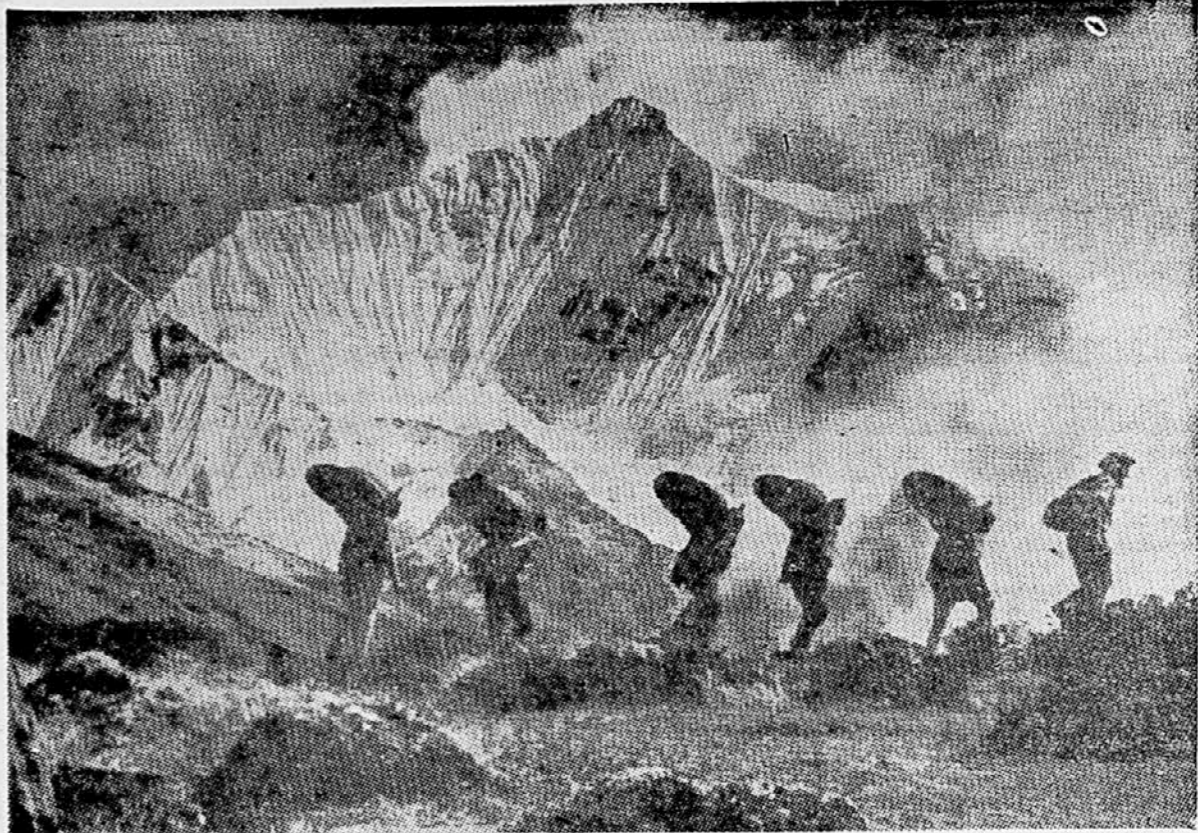
Po izvajanjih N. S. Hruščeva na XX. kongresu je dala Sovjetska zveza od konca vojne do l. 1956 skupno 21 milijard rubljev kredita vzhodnim državam. Kitajska je dobila eno četrtino te vsote. Do julija 1957 se je sovjetska pomoč omejenim državam povzpela na 28 milijard, to je zvišala se je za novih 7 milijard. Po podatkih iz vzhodnoevropskih držav o sprejeti sovjetski pomoči v letu 1956/57 pa je razvidno, da od omejenih 7 milijard za Kitajsko ni ostala kopejka. Po XXI. kongresu pa je dobil Peking 5 milijard rubljev za industrijsko izgradnjo.

Pomanjkanje podrobnosti elementov v zvezi s to pomočjo svetuje seveda največjo previdnost pri delanju kakršnihkoli zaključkov. Toda nehoti pade v oči dvoje: čas in namemba. Peking je dobil izdatno pomoč neposredno po govoricah o »nesoglasjih«, ki naj bi jih povzročili pretirano pospešeni notranji razvoji za »dosego komunizma«.

Druga značilnost pa je namemba kredita: industrijska (z. gradnja). Možno je namreč, da gre za odobritev kredita, ki bi ga morale ZSSR na osnovi svojih obljub, formuliranih v kitajsko-sovjetskih sporazumih, že zdavnaj dati. V šestih letih od 1950-1956 je namreč Sovjetska zveza obljubila da bo nudila pomoč za zgraditev 211 ključnih industrijskih objektov. Predsednik kitajske planske komisije Li Fu Cun je 1955 sporočil, da bo Sovjetska zveza do decembra 1957 sodelovala pri gradnji 145 industrijskih objektov. Zgovornejši pa so podatki ob koncu prve petletke: SZ je zgradila 57 industrijskih objektov, 10 nadaljnjih tovarn so dokončali v naslednjih mesecih. Za 60 tovarn pravijo, da bodo verjetno dokončane v drugi petletki (1958-1962), 84 tovarn pa sploh še niso začeli graditi. Namesto 145 industrijskih objektov, za katere je Li Fu Cun dejal, da jih bodo Sovjeti zgradili v prvi petletki, je začela Sovjetska zveza graditi le 127, dokončala pa jih je 57.

Vseh 211 industrijskih objektov bo po sedanjih predvidevanjih dograjeno v 5 do 8 letih. Kot je omenjeno, so to ključni objekti, potrebni, da Kitajska v nekaj letih doseže Veliko Britanijo v jeklu in železu. Bodo Kitajci čakali, medtem ko so v Sovjetski zvezi postavili veliko višji cilj: doseči in preseči ZDA?

M. S.

Zanimiv posnetek nepalskih domačinov, ko gredo na pot iz svoje gorate dežele v indijske nižine

PRVE VOLITVE V NEPALU

V treh letih so v Nepalju dvakrat odložili napovedane splošne volitve ter so jih končno imeli šele letos februarja. To so bile prve splošne volitve v tej deželi, na katerih so morali od 942 kandidatov izvoliti 109 poslancev. Izidi volitev še niso znani, ter napovedujejo, da jih bodo objavili v marcu ali aprilu. Vendar je od izidov teh prvih splošnih volitev odvisno, ali bo Nepalju uspelo sestaviti trdnostno vlado, ki ne bo odvisna od dvornih intrig ter bo lahko izvajala reforme, ki jih zahteva tamkajšnja ljudstvo.

Do nedavnega je svet zelo malo vedel o mali kraljevini Nepal, skriti med himalajskimi gorami, kjer živi približno nekaj manj kot deset milijonov ljudi. Stoletja je ta dežela hodila svojo pot daleč od svetovnih dogodkov in velikih sprememb v svetu. Tudi malo novic je prodrla iz te dežele v svet. V zadnjem času so jo deloma poznali tudi kot domovino znamenitih vojakov Gurkov, ki so med drugo svetovno vojno služili v britanskih vojaških enotah. V zadnjem času pa so o tej deželi govorili, ko so tradicionalno monarhijo zamenjali z polustavno, sklenili kitajsko-nepalsko pogodbo, nadalje, ko so dobili prvo mlekarino in zgradili prvo cesto, ki je povezovala deželo na pobočjih Himalaje s svetom.

Sredi minulega stoletja si je v boju med fevdalnimi družinami priborila vodilni položaj v državi fevdalna družina Rana, ki je vladala tej deželi več kot

sto let. Šele l. 1951 so odstranili to družino z oblasti. Borba med kraljem in družino Rana je pomenila pravzaprav začetek preobrnjanja dežele iz stoletnega mrtvila. Toda vse obdobje, od l. od 942 kandidatov izvoliti 109 poslancev. Izidi volitev še niso znani, ter napovedujejo, da jih bodo objavili v marcu ali aprilu. Vendar je od izidov teh prvih splošnih volitev odvisno, ali bo Nepalju uspelo sestaviti trdnostno vlado, ki ne bo odvisna od dvornih intrig ter bo lahko izvajala reforme, ki jih zahteva tamkajšnja ljudstvo.

Do nedavnega je svet zelo malo vedel o mali kraljevini Nepal, skriti med himalajskimi gorami, kjer živi približno nekaj manj kot deset milijonov ljudi. Stoletja je ta dežela hodila svojo pot daleč od svetovnih dogodkov in velikih sprememb v svetu. Tudi malo novic je prodrla iz te dežele v svet. V zadnjem času so jo deloma poznali tudi kot domovino znamenitih vojakov Gurkov, ki so med drugo svetovno vojno služili v britanskih vojaških enotah. V zadnjem času pa so o tej deželi govorili, ko so tradicionalno monarhijo zamenjali z polustavno, sklenili kitajsko-nepalsko pogodbo, nadalje, ko so dobili prvo mlekarino in zgradili prvo cesto, ki je povezovala deželo na pobočjih Himalaje s svetom.

Sredi minulega stoletja si je v boju med fevdalnimi družinami priborila vodilni položaj v državi fevdalna družina Rana, ki je vladala tej deželi več kot

(desničarska) in komunistična partija Nepala. Izmed teh strank je edina nepalska stranka kongresa postavila kandidata v vseh volilnih okrožjih. Politični opazovalci menijo, da ima ta stranka tudi največjo možnost za uspeh na sedanjih volitvah. Težko je govoriti že o izdelanem programu teh strank. Na teh volitvah so si postavile kot glavni cilj »demokracizacijo v okviru ustavne monarhije«.

Izdelan program ima samo komunistična partija Nepala, ki je bila v ilegalni do l. 1956. Leto dni pozneje pa je organizirala na področju Rautahat »ljudsko republiko«, ki je izvedla agrarno reformo in iz tega področja izgnala vse veleposestnike, ki se niso hoteli pokoravati novim zakonom.

Nepal prištevamo med zaostale države, ki so se začele šele prebujati iz srednjeveškega mrtvila. Napredek si s težavo utirajo pot v to deželo. Za pred leti so začeli razpravljati o gospodarskem razvoju dežele in sprejeti prvi petletni načrt, ki sicer še ne določa graditve industrije, temveč rešitve najnujnejših problemov kot so promet, izboljšanje kmetijstva, razvijanje zdravstvene službe.

Od izida splošnih volitev bo sedaj odvisno ali bo Nepal dobil tudi naprednejše politične ustanove kot jih zahtevajo nekateri stranke in stabilno vladavo, ki se bo lahko posvetila reševanju najnujnejših problemov, ki jih imajo v načrtu. S. L.

V pokrajini Hebei pri izkopu kanalov za namakanje

ta eden izmed treh glavnih leitmotivov. To pa je nedvomno zadosten razlog za to, da si skušamo ustvariti sliko o odnosih med obema velikima državama, odnosno o tistih elementih, ki take odnose posredno ali neposredno uravnavajo, ne da bi se pri tem spuščali v ugibanja ali gre za nesoglasja ali ne. Kajti konec koncev, kaj sploh je nesoglasje, če ne odnos med dvema, ki imata malo ali zelo različne interese, pa jih ne znata, ne moreta ali nečeta vskladiti.

Položaj Kitajske v gospodarskem okviru socialističnega tabora je popolnoma svojstven. Kot je znano, so dežele evropskih ljudskih demokracij in Sovjetska zveza včlanjene v Svetu za vzajemno gospodarsko pomoč, to je v organizaciji, ki je do neke mere vzhodnoevropska verzija gospodarske integracije določenegega področja. Od XX. kongresa dalje je Svet tisti, ki planira proizvodno članice te organizacije in določa kaj bo kakšna država proizvajala. »Danes ni več potrebno — je dejal N. S. Hruščev na XX. kongresu — da bi vsaka socialistična država posebej razvijala vse panoge težke industrije. Sedaj, ko je skovano trdno prijateljstvo med socialističnimi državami, se lahko vsaka socialistična država Evrope posveti tisti panogi industrije, za katero je najbolj sposobna in za katero so najboljše gospodarski pogoji.«

Svet je torej prevzel del suverenih pravic teh dežel, le Sovjetska zveza, ki je na čelu te organizacije, ni podrejena Svetu, marveč sama precejneje in določa smer, kvantiteto in kvantiteto svojega gospodarskega razvoja.

V ustanovnih načelih Sveta je sicer rečeno, da je organizacija odprta vsem državam, toda Kitajci niso njeni člani, marveč imajo v njej le opazovalca. Smatrali so tudi za potrebno, da pojasni svoje stališče do organizacije in do ustreznih tež, ki jih je na XX. kongresu razložil prvi sekretar Hruščev.

Na VIII. kongresu KP Kitajske, septembra 1956, torej pol leta po XX. kongresu, je Cu En Laj postavil vprašanje ali je spritno razvoja Sovjetske zveze in širokih možnosti sodelovanja med socialističnimi deželami na Kitajskem sploh potrebno vsestransko razvijati industrijo. »Zgrešeno je mnenje tistih, ki zanikajo potrebo po zgraditvi vsestranskega industrijskega sistema pri nas.« Je na zastavljeno vprašanje odgovoril Cu En Laj in s tem zavrnil teorijo, ki jo je na XX. kongresu obdelal Hruščev.

S to obrazložitvijo v ugledni sovjetski reviji je bil torej položen teoretični temelj za sočasni obstoj dveh gospodarsko vodilnih držav v socialističnem taboru.

Toda stvar je zanimiva še z nekega drugega vidika. Ne da bi se spuščali v vprašanje, ali teorija o »realnih pogojih« drži ali ne, se vsiljuje drugo vprašanje. Če ima več kot polmilijardna Kitajska »realne pogoje«, da sama odloča o svoji gospodarski rasti in zato ne gre v Svet za medsebojno gospodarsko pomoč, pa je na dani, da Severni Vietnam, Mongolija in Severna Koreja teh »realnih pogojev« nimajo. Logično bi torej bilo, da bi bile omenjene države včlanjene v vzhodno gospodarsko organizacijo. Toda temu ni tako. Sev. Vietnam, Mongolija in Severna Koreja so ostali izven Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč, pomoč na prejemajo od Kitajske; kot nekatere druge dežele Azije in Afrike. To dejstvo odkriva, da torej ne gre toliko za »realne pogoje«, kot za pravice, ki si jih je Kitajska izboljšala v vzhodnem bloku. Primer Mongolije. Sev. Koreje in Sev. Vietnamu pa kaže, da sodi med te pravice tudi kitajski vpliv v Aziji. Na gospodarskem področju je torej že moč govoriti o bicentriizmu, to je o sistemu dveh enakopravnih gospodarskih središč v okviru socialističnega tabora.

Seveda je ta enakopravnost dokaj relativna z ozirom na zaostalost kitajskega podkontinenta, na ogromne potrebe in omejene možnosti. Spritno poznane ameriške politike do Kitajske je le-ta navezana izključno na lastne vire in na sovjetsko pomoč. Krivulja, ki jo le-ta opisuje, da daje določeno silko o intinimih razpoloženjih, če jo sinhroniziramo z različnimi dogodki in dogajalnji.

Oktober 1958 je padla v oči kratka notica v vzhodnonemškem glasilu »Neues Deutschland«, kjer smo brali, da je Vzhodna Nemčija na prvem mestu v zunanji trgovini Sovjetske zveze. Vest je izvenela neverjetno, ker je bilo znano, da je

20,9%. Realno nazadovanje pomoči Sovjetske zveze in vzhodnoevropskih držav Kitajski v tem obdobju pa je razvidno iz ugotovitve, da so leta 1957 Kitajci izvozili v Sovjetsko zvezo za 776 milijonov rubljev več, kot je znašal sovjetski izvoz na Kitajsko. Od tega izvoza Kitajske ni imela neposredne koristi, ker je šlo za plačilo starih dolgov.

Zmanjšanje sovjetskega izvoza na Kitajsko leta 1957 znaša — preračunano v absolutne številke — sumo skupnega vzhodnonemškega in češkoslovaškega

Kaj bo jutri?

Bodo gnala jajca, paradizniki, miši ali bombe?

To vprašanje si iz dneva v dan postavlja novo italijansko umetniško gledališče, ki je bilo nedavno ustanovljeno v Rimu, da bi italijanskemu občinstvu prikazalo le dela italijanskih avtorjev, ki so doslej vse preveč poredkoma našla pot na deske italijanskih gledališč. Gledališče je dobilo znatno podporo vlade, odnosno tistih njenih ustanov, ki se bavijo z umetnostjo. Od petega februarja dalje nastopa ta skupina v rimskem gledališču »Valle«, kjer uprizarja dramo mladega italijanskega naprednega pisatelja Luigija Squarzina »La Romagnola«.

Drama, ki ji je pisatelj dal podnaslov »kermesse v treh dejanjih«, pripoveduje o mlademu dekletu iz Romagne, ki se je tik pred vmo zaljubilo v vaškega mladeniča. Vojna ju je ločila. On je našel pot k partizanom, ona pa je zaigrala na napačno karto. Bila je ljubica fašističnega funkcionarja. Imela je vsega v izobilju, toda srce jo je še vedno vlekel k njenemu prvemu fantu. Ko je ob koncu vojne izvedela, da je on partizan, je ubila svojega fašista in šla iskat fanta. On pa je med tem med partizankami našel novo življenjsko družico. Razočarana in raz-

Grožnje gledališču

žaljena ga je »Romagnola« izdala fašistom, ki so ga ubili. Kritika je delo ugodno ocenila in vsi italijanski dnevnikarji so po premieri prišli obširna poročila o uspehi predstav, pohvalili so delo.

limi jajci, paradizniki, miši in bombami? Poleg ugodne kritike in zadovoljivega obiska spremljajo partizansko dramo že od prvega večera tudi fašistične demonstracije. Ob premieri se je v galeriji vsulo na gledalce v parterju in igralce na odru gnilo sadje in jajca. Impresario gledališke skupine Alberto Capelli je istega večera prejel grozilo pismo, v katerem so mu neznanici sporočili, da bo ob pol enih ponoči v gledališču eksplodirala bomba. Tedaj približno se konča predstava. Policija je posredovala in zaprla tudi nekaj fašističnih razgrajev.

Verna Lisi se boji

Toda »Romagnola« je še vedno na programu, v brk fašistom in tistim, ki skušajo nenehno podžigati protipartizansko vzdušje. Proces protibeneškim partizanom ni edini te vrste. Tudi v Genovi so partizani pred sodiščem, ker so likvidirali fašista, ki se je z juga preselil v Genovo, da bi tu v bodočem zavezniškem zaledju pripravil sabotaže v pristanišču. V Peruggi se bo sredi aprila ponovno pričel proces proti italijanskim garibaldincem, ki so obtoženi zaradi likvidacije ozopovcev v Porzusu.

Na rimskem Foro Italico, kjer bo prihodnje leto svetovna olimpijada, pa se še vedno bleste fašistični simboli. Organizatorji olimpijskih iger so se sicer pravočasno spomnili, da jih bo treba na nek način odstraniti, ker bi sicer lahko izzvali protest pri udeležencih. Vse doslej, dokler se niso pričele pripravte za Olimpijado, pa se nihče ni spomnil, da bi ti simboli lahko žalili tudi Italijane in ne samo tuje, saj so se končno tudi Italijani borili proti fašizmu.

Potem pa spet grozila pisma. Nosička glavne vloge, filmska in gledališka igralca Verna Lisi, je vsa preplašena. Vsak dan ji fašisti groze po

telefonu in ji pošiljajo grozila pisma. Vsak večer pa dobi tudi šopek rdečih vrtnic, na vsaki od njih je pripet listič in na vsakem lističu neko ime: »mrtvaška glava«, »rdečebrašica« itd. Lahko si predstavljate, kako težko se je vziveti v vlogo, če si v neprestanem strahu, kdaj bo od kod kaj prileto, kdaj se bo v kakem kotu razpočila bomba, kdaj bodo zavreščali gledalci v strahu pred mišmi, ki z galerij padajo na njih.

In gledalci? Tudi ti so prestrašeni in Luigi Squarzina je v prijavi, ki jo je po svojih odgovornih vložil pri policiji, navedel, koliko ljudi je odpovedalo že rezervirane sežede iz strahu pred fašističnimi izgredi. Izkupiček je padel za 10 odst.

Toda »Romagnola« je še vedno na programu, v brk fašistom in tistim, ki skušajo nenehno podžigati protipartizansko vzdušje. Proces protibeneškim partizanom ni edini te vrste. Tudi v Genovi so partizani pred sodiščem, ker so likvidirali fašista, ki se je z juga preselil v Genovo, da bi tu v bodočem zavezniškem zaledju pripravil sabotaže v pristanišču. V Peruggi se bo sredi aprila ponovno pričel proces proti italijanskim garibaldincem, ki so obtoženi zaradi likvidacije ozopovcev v Porzusu.

Na rimskem Foro Italico, kjer bo prihodnje leto svetovna olimpijada, pa se še vedno bleste fašistični simboli. Organizatorji olimpijskih iger so se sicer pravočasno spomnili, da jih bo treba na nek način odstraniti, ker bi sicer lahko izzvali protest pri udeležencih. Vse doslej, dokler se niso pričele pripravte za Olimpijado, pa se nihče ni spomnil, da bi ti simboli lahko žalili tudi Italijane in ne samo tuje, saj so se končno tudi Italijani borili proti fašizmu.

ACA SEMIC

AVTOMOBILE

nove in rabljene, brezhibne, ugodno dobavljamo privatnim osebam, ki lahko plačajo izven Jugoslavije in v tuji valuti, podjetja pa potom Narodne banke ali s kompenzacijo robe. — Pišite v srbohrvatskem jeziku na naslov:

FRANKFURTER AUTOMOBIL EXPORT GMBH,
FRANKFURT/M., Kaiserstrasse 41. 48

Pogodbena proizvodnja krompirja

V času pred spomladansko kmetijsko sezono imajo naše kmetijske organizacije predvsem pa še kmetijske zadruge veliko odgovornega dela. Glavna naloga je pripraviti vse potrebno, da bi bila letošnja kmetijska proizvodnja čim večja. Predvsem je sedaj važno zagotoviti čimvečjo proizvodnjo krompirja, hibridne koruze in tudi proizvodnje na naših travnikih. Pri vseh teh kulturah grede zadruge na kooperacijo z individualnimi proizvajalci. Prav sedaj sklepajo n. pr. pogodbe za proizvodnjo krompirja.

Kakor je znano, je Slovenija v proizvodnji krompirja v državi na prvem mestu. Lanj je bil v ostalih republikah pridelek slab in je šlo iz Slovenije v ostale kraje države nad 70.000 ton krompirja. Ta količina je krila večji del potreb, ne pa seveda vseh. Da bi se v bodoče zagotovile že v naprej potrebne količine potrošnim sredstvom pa tudi, da da bi bilo proizvajalcem, zajamčeno, da bodo lahko prodali svoje presežke krompirja, grede letos zadruge na kompleksno kooperacijo. Zadruge jamči proizvajalcu, ki sklene pogodbo določen donos, ceno in tudi, da bo odkupila vse pogodbeno sklenjene količine. Pri tem ima proizvajalec nedvomno dvojno korist. Prvič mu zadruška kot smo rekli jamči donos, ki je višji kot ga v povprečju dosežemo, ker bodo v kooperaciji izvedeni vsi potrebni agrotehnični ukrepi. Planiran je povprečen donos 250 q na ha, medtem ko je lanj povprečno dosežen donos v Sloveniji znašal 166 stovov. Proizvajalcu je zagotovljena prodaja presežkov. Vedeti je treba, da ni verjetno, da bi se lanska konjunktura na tržišču ponovila. Na kooperacijo grede namreč tudi v drugih republikah in je pričakovati v celotni državi precej večji pridelek kot lanj. Pri tem se je treba spomniti položaja v L. 1957, ko so proizvajalci v Sloveniji prišli v zadrego in so ostale neprodane precejšnje količine krompirja. Plan kooperacije obsega proizvodnjo 120.000 ton, za to proizvodnjo so že sklenjene pogodbe s potrošnimi sredstvi. To je tudi običajni tržni presežek Slovenije. Proizvajalci, ki bodo ostali izven kooperacije, se postavljajo v nevarnost, da svojega pridełka ne bodo mogli vnovič, kakor je bilo to tudi leta 1957.

Cena 9 din za merkantlni krompir je vsakogar vspodbudila, če se računata, da je bila povprečna odkupna cena ob dobri letini in slabji konjunkturi v l. 1957 povprečno od 6.50 do 8 din. Če bi nastopile kakšne posebne razmere pa bi se ta cena lahko tudi zvišala, vendar edino z odločbo oblasti. Na noben način pa se ne more znižati.

Pogoji so za proizvajalce vsakogar ugodni, sedaj je naloga kmetijskih združb, da jih o tem seznanijo in čimprej sklenejo pogodbe.

Premalo strokovne pomoči

Nračni pospeševanja kmetijske proizvodnje na Dolenjskem je za letos obsežen. Mnogo dela in truda bo potrebno, da bo uresničen. Težave bodo različne, od zastarale miselnosti zasebnih lastnikov zemlje, do pomanjkanja kmetijskih strokovnjakov za neposredno delo v proizvodnji.

Ze večkrat sem slišal od raznih predstavnikov kmetijskih združb, po mojem utemeljeno pripombo, da na primer pomoč OZZ združbam še daleč ni zadovoljiva. In kakšna je ta pomoč? Kot so mi v več združbah zatrjevali, le slučajni obisk enega ali drugega uslužbenca OZZ zaradi določenega vprašanja. Ni malo primerov, ko se tak uslužbenec pripelje z avtom nekaj deset kilometrov daleč in za vratah zadruge vpije: dajte brž - ali ono, ker se mi mudijo nazaj. Nisem naltet na primer, ker bi rekli, da so s pomočjo OZZ zadovoljni. Morda ni tak način pomoči v praksi povsod, marsikje pa je. Vsekakor je taka leteca in slučajna pomoč za zadruge draga in premalo koristna prav v tistih vprašanih, kjer zadruge pomoč najbolj potrebujejo, to je pri neposrednem delu za večjo kmetijsko proizvodnjo.

Podobno je s kmetijsko strokovno službo. Ko sem te dni obiskal okrajnega agronoma, sem ga našel med kupi papirja. Dela analize, zbira statistične podatke, piše okrožnice. Do praktičnega strokovnega dela ne pride, ker je obremenjen s pisarniškim delom. Z delom, ki bi ga lahko opravila oseba z nižjo kvalifikacijo, pa je on edini na OLO za vso kmetijsko problematiko.

Ni veliko drugače tudi z ostalimi kmetijskimi strokovnjaki. Z izjemo enega, mi ni znan primer da bi bil kateri neposredno zaposlen v proizvodnji. Vsi so večinoma v pisarnah, kjer pišejo okrožnice in navodila, opravljajo pa tudi druga manj pomembna dela, s proizvodnjo pa se neposredno ukvarjajo kvečjemu kmetijski tehnik in absolventi nižjih kmetijskih šol, ali še večkrat ljudje brez vsakršne strokovne izobrazbe. Teško si zamislimo uspešno proizvodnjo, v neki tovarni, ki bi jo upravljali tehnični direktor na daleč, z okrožnicami in navodili. V kmetijstvu ni proizvodnja nič manj zamotana. Slučajni kratki obiski strokovnjaka ne morejo nadomestiti stalnega dela neposredno v proizvodnji.

Zamisel, da bi v gospodarskih poslovnih zvezah združili proizvodnjo in odkup, je bila dobra. V praksi pa, vsaj na Dolenjskem ni dala dosedaj zadovoljivih rezultatov, ker je prevladoval v njej trgovski značaj nad proizvodnim. Udeležba pri dobičku iz proizvodnje je pač bolj nezanesljiva kot iz trgovine. Mnoge zadruge dokazujejo, da je bilo navezovanje prodaje in nakupa prek GPZ zanje manj donosno, ker so morale z gospodarsko poslovno zvezo deliti dobiček, ki bi ga lahko same pospravile. Seveda je tudi važno, kdo upravlja gospodarsko poslovno zvezo: trgovci ali kmetijci.

Popolnoma se strinjam z mnenjem predsednika sveta za kmetijstvo pri OLO, da je treba kmetijsko strokovno službo približati proizvodnji in jo poenostiti. V okrajnem merilu bi zadostovala manjša projektantska skupina strokovnjakov, vsi ostali pa naj bi delali neposredno v proizvodnji in bili tudi nagrajevani po doseženem uspehu. Cim manj drage administracije in čim več praktičnega dela, to bi moralo biti načelo v pospeševanju kmetijstva.

Prav tako je potrebno, da se namenski skladi za pospeševanje kmetijstva, živinoreje in podobni res uporabljajo samo za te namene. Do sedaj se je dogajalo, da se je na primer sklad OLO za kmetijstvo uporabljali tudi za plače uslužbencev poslovnih zvez in druge izdatke.

Pobude za sestavo načrtov za pospeševanje kmetijske proizvodnje bi morale priti s terena. V praksi je bilo do sedaj ravno obratno. Zato so tolikokrat težave z načrti, ker so le-ti sestavljeni v pisarni, brez sodelovanja tistih, ki se jih načrti najbolj tičejo, sestavljeni največkrat tudi na podlagi katastrskih podatkov, ki so v precejšnjem nasprotju z dejanskim stanjem. Vse to kaže potrebo po izboljšanju neposredne strokovne pomoči kmetijski proizvodnji, saj je izdatna in neposredna pomoč hkrati tudi najcenejša.

Hmeljarske drobtine

Med največje škodljivce in uničevalce hmelja prštevajo strokovnjaki rdečega pajka, ki sprva pri nas ni bil poznan, zadnja leta pa postaja vse večja nevarnost. Uničuje ga z različnimi strupenimi škropljivi. Zanimivo je, da se je pajek v Nemčiji in drugih evropskih državah, ki pridelujejo hmelj, po nekajletnem škropljenju z istim zaščitnim sredstvom tako privedlil nanj, da mu ni več škodoval. Da se ne bi podobno primerilo tudi pri nas, bodo v Savinjski dolini kolobarili s škropljivi, se pravi, uporabljali vsako leto drugo.

Kratka vinogradniška

Zaradi premajhnih in preveč razdrobljenih površin, vinogradništvo v celjskem okraju nima velikih perspektiv. Zdi se, da ga bo zaradi neprimerne večjih dohodkov sadjarstvo povsem izpodrinilo. Dobre gospodarske pogoje za obsto ima vinogradništvo le v vzhodnem področju, vendar s pogojem, da se izvede strnjevanje zemljišč in uvede strojno obdelovanje. Značilen primer je vinogradniški okoliš Vrštanja. Razdrobljen je na množico malih vinogradov in ima edino drzavno posestvo večje površine, vendar te niso strnjene. Prvi korak za arondacijo vrštanjanskega področja je izdelava točnih načrtov zemljišč. Poseba ekipa je že opravila potrebne meritve. Po arondaciji bi strnjeno vrštanjansko vinograde meril okoli 200 hektarov.

Uporaba zaščitnih sredstev postaja vse važnejši sestavni del modernega hmeljarjenja. Ni vseeno, ali je škropljenje opravljeno skrbno ali površno. Doselej je v večini primerov škroplil kmet sam. Z letošnjim rojstnim letom hmeljne kooperacije pa bo to delo prevzela kmetijska zadruška, se pravi njeni traktoristi. Nedvomno je pri strojnem škropljenju potrebna še večja skrbnost, zato jo bodo ocenjevali kmetje sami, kakor tudi poslovna zveza in kontrolor hmeljarskega inštituta.

Pridelovalcem »polnokrvnega« savinjskega goldinga dela precejšnje preglavice divji hmelj, ki se je zarastel največ v obrežnem grmičevju ob potokih. V preteklih letih so ga največ iztrebile mladinske delovne brigade, vendar ne popolnoma. Od hmeljarjev se pričakuje, da bodo od uničili vsak v svojem okolišču tudi najmanjše rasti divjega hmelja. Če bo to delo opravljala le ekipa ali brigada, četudi bo številna, se ne bo mogla pohvaliti s popolnim uspehom.

Sadjarji, izkoristite lepe dni

za zimsko škropljenje sadnega drevja

Znano je, da je zatiranje ameriškega kaparja in drugih škodljivcev, ki prezimujejo na sadnem drevju, najučinkovitejše temeljito zimsko škropljenje sadnega drevja. Obvezno je vseh od kaparja okuženih sad-jarskih področjih. Da bi se zagotovilo čim uspešnejše škropljenje sadnih rastlin, so predvsem kmetijske zadruške dolžne na svojih področjih organizirati akcije zimskega škropljenja, v njih pa morajo sodelovati vsi sadjarji, skupno z združnimi organizacijami.

Danes so že ustvarjeni vsi pogoji za izvajanje zimskega škropljenja na široki fronti. Naša kemična in strojna industrija nam že nudi dobra in učinkovita kemična sredstva za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev ter škroplilnice. Večina kmetijskih združb je razpolaga z motornimi traktoriskimi ali prevoznimi škroplilnicami ter z ostalo tehnično opremo, ki je nujno potrebna, če hočemo škropljenje izvajati na čim širši podlagi. Posameznik ne more uspešno škropliti sam.

brez pomoči zadruge, saj si visoko zmogljivih motornih škroplilnic ne more nabaviti pa tudi delovne sile za to delo mu primanjkuje. Zato so sadjarji povsod pozdravljivi pobudo svojih združnih organizacij za skupno nabavo dobrih škroplilnic in škodljivcev ter škroplilnice. Večina kmetijskih združb je razpolaga z motornimi traktoriskimi ali prevoznimi škroplilnicami ter z ostalo tehnično opremo, ki je nujno potrebna, če hočemo škropljenje izvajati na čim širši podlagi. Posameznik ne more uspešno škropliti sam.

za pravočasno in pravilno škropljenje.

Pred pričetkom škropljenja naj kmetijske zadruške na združnih sestankih seznanijo vse sadjarje sestojke področja o namenu, pomenu in koristih skupne škroplilne akcije ter pojasnijo vse vprašanja in zvezi z akcijo.

Dolžnost kmetijskih združb je predvsem skrb za pravočasno nabavo zadostnih količin kemičnih sredstev in škroplilnic ter skrb za strokovni kader: traktoriste, vodje škroplilnih ekip, škroplilce ter sadjarske inštruktorje. V ta namen naj organizirajo strokovne tečaje o oskrbovanju, negi, čiščenju in škropljenju sadnega drevja. Vodi-jo pa naj seveda tudi točno evidenco nad potekom, uspešni in rezultati akcije.

Za dobro organizacijsko in pravno škroplilni akciji morajo kmetijske zadruške izdelati podrobne načrte akcije, ki bodo predvidevali in upoštevali vsa razpoložljiva in potrebna materialna in finančna sredstva terenske in posestne razmere, zmogljivost škroplilnic ter velikost in število sadnega drevja. Kmetijske zadruške morajo še pred škroplilno akcijo določiti način pravilnega obračunavanja stroškov škropljenja pravilnega nagrajevanja strokovnega in pomožnega osebja, ob upoštevanju kakovosti dela ter porabi materiala in uporabe strojev. Vendar pri vsem tem ne gre iskati posebnih neposrednih dobičkov ali virov izrednih dohodkov zadruške, ker bo najboljši dobiček izražen v skupnem učinku vseh teh prizadevanj in povečanju količin in kakovosti pridelkov lepega, zdravega sadja. To bo najboljša in največja nagrada, korist in dobiček, ne le za posamezne sadjarje, temveč za vso skupnost.

Da bi bile priprave in same škroplilne akcije uspešne, naj kmetijske zadruške, kolikor tega še niso storile, takoj organizirajo na svojih področjih združne centre oziroma servise za založbo rastlin. Za vodstva teh centrov naj določijo strokovno usposobljene osebe - zaščitne referente - ki bodo skrbeli za praktično izvedbo škroplilnih ekip. Skrope naj dobro opremljene in izvežbane škroplilne ekipe, v katerih sestavi naj bodo traktoriste in druge motorne škroplilnice. Ekipa vodijo vodje škroplilnih ekip, škropljenje samo pa naj se poveri izkušenim in izvežbanim škroplilcem. Vodja škroplilnih ekip skrbi za pravilno razporeditev in potek dela, za opremo škroplilnic in škroplilcev, za kemična sredstva ter njihovo pravilno pripravo in uporabo, skratka odgovarja

za pravočasno in pravilno škropljenje. Pred pričetkom škropljenja naj kmetijske zadruške na združnih sestankih seznanijo vse sadjarje sestojke področja o namenu, pomenu in koristih skupne škroplilne akcije ter pojasnijo vse vprašanja in zvezi z akcijo. Dolžnost kmetijskih združb je predvsem skrb za pravočasno nabavo zadostnih količin kemičnih sredstev in škroplilnic ter skrb za strokovni kader: traktoriste, vodje škroplilnih ekip, škroplilce ter sadjarske inštruktorje. V ta namen naj organizirajo strokovne tečaje o oskrbovanju, negi, čiščenju in škropljenju sadnega drevja. Vodi-jo pa naj seveda tudi točno evidenco nad potekom, uspešni in rezultati akcije. Za dobro organizacijsko in pravno škroplilni akciji morajo kmetijske zadruške izdelati podrobne načrte akcije, ki bodo predvidevali in upoštevali vsa razpoložljiva in potrebna materialna in finančna sredstva terenske in posestne razmere, zmogljivost škroplilnic ter velikost in število sadnega drevja. Kmetijske zadruške morajo še pred škroplilno akcijo določiti način pravilnega obračunavanja stroškov škropljenja pravilnega nagrajevanja strokovnega in pomožnega osebja, ob upoštevanju kakovosti dela ter porabi materiala in uporabe strojev. Vendar pri vsem tem ne gre iskati posebnih neposrednih dobičkov ali virov izrednih dohodkov zadruške, ker bo najboljši dobiček izražen v skupnem učinku vseh teh prizadevanj in povečanju količin in kakovosti pridelkov lepega, zdravega sadja. To bo najboljša in največja nagrada, korist in dobiček, ne le za posamezne sadjarje, temveč za vso skupnost.

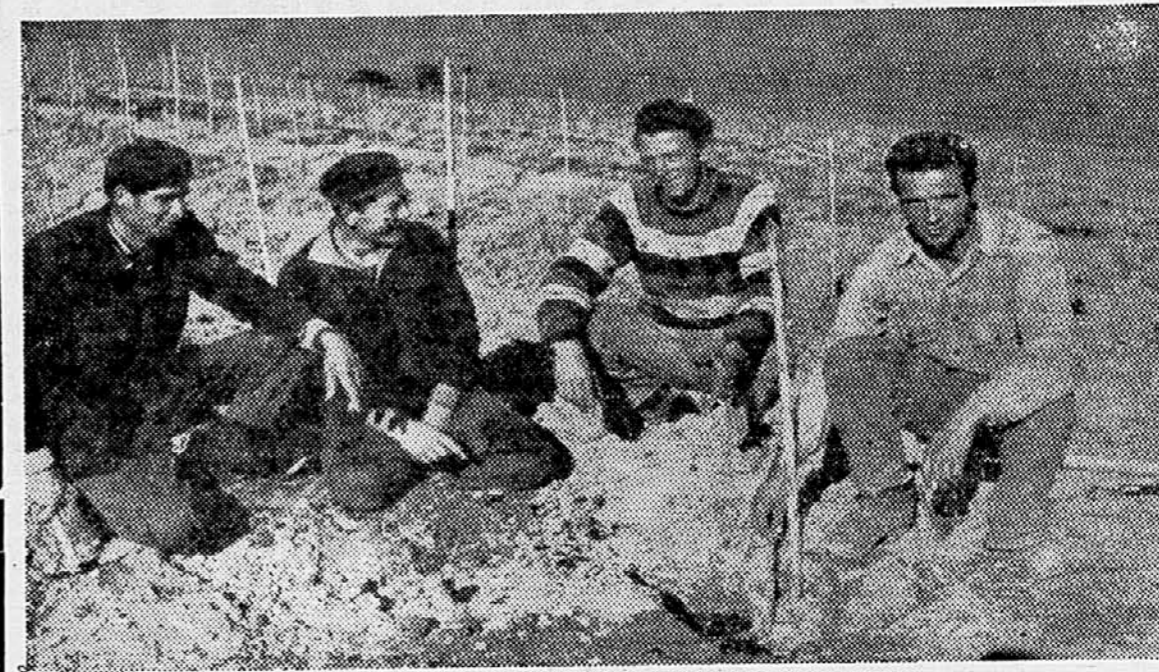
Da bi bile priprave in same škroplilne akcije uspešne, naj kmetijske zadruške, kolikor tega še niso storile, takoj organizirajo na svojih področjih združne centre oziroma servise za založbo rastlin. Za vodstva teh centrov naj določijo strokovno usposobljene osebe - zaščitne referente - ki bodo skrbeli za praktično izvedbo škroplilnih ekip. Skrope naj dobro opremljene in izvežbane škroplilne ekipe, v katerih sestavi naj bodo traktoriste in druge motorne škroplilnice. Ekipa vodijo vodje škroplilnih ekip, škropljenje samo pa naj se poveri izkušenim in izvežbanim škroplilcem. Vodja škroplilnih ekip skrbi za pravilno razporeditev in potek dela, za opremo škroplilnic in škroplilcev, za kemična sredstva ter njihovo pravilno pripravo in uporabo, skratka odgovarja

Vinski vod iz polivinila

Na otoku Hvaru so zgradili vinski vod iz polivinila, s katerim je neposredno povezana vinska klet v Starem Gradu s pristaniščem. Ta oddaljenost znaša okoli 360 metrov. Doselej je vinska klet porabila letno za prevoz vina nad 1 milijon dinarjev, tako bodo pa prihranili precej sredstev.

Predlansko jesen je bilo ustanovljeno kmetijsko posestvo Izola-Marzane, ki danes še ne daje nobenih plodov, ima pa dovolj svetle perspektive. Zaenkrat ima okrog 50 ha zrigolanih površin, od tega je 6 ha velikega novega vinograda, te dni pa so v dolini začeli urejati 13 ha razežno breskovo plantažo. Na tisoče trtnih cepičev merlotja je zdaj že v jamah, ki so jih mladi delavci s posestva dobro pognojili. Delo je šlo hitro od rok, saj so gnolili s traktorjem. Trfo bodo začele roditi šele čez tri leta, zato bodo letos mednje posadili paradiznik, da jim bo vrgel nekaj dohodka. Na sliki zgoraj: spredaj zaenkratne parcele optantske zemlje, zadaj pa 6 ha velik vinograd posestva Izola-Marzane. Se pred letom je bilo enako zanemarjeno vse to področje; za obnovo daje družba težke milijone. Slika spodaj: Ku pade v jame s cepiči merlotja gnoj, ga zagrnejo Viktor, Nini, Libero in Salvador ter drugi delavci na posestvu. Norma zahteva, da zasujejo v osmih urah 480 jam. Minuta za eno zasipanje, ki pa mora biti skrbno opravljeno, da pride cepič z očesom ob opori v pravo lego.

Ali je naša živina zavarovana po socialističnih načelih?

Zavarovanje živine proti pogini ali zasinemu zakolu ima, mo pri nas 12 let. Vanj so vključeni vsi kmetijski obrati socialističnega gospodarskega sektorja in 43.000 zasebnih živinorejcev. Skupno število zavarovane živine v LR Sloveniji znaša 150.000 glav.

V dvanajstih letih je bilo za to prostovoljno zavarovanje vplačanih 828 milijonov dinarjev premije, v istem času pa izplačanih 590 milijonov dinarjev odškodnine. Za preprečevanje bolezni in nesreč je bilo porabljenih 84 milijonov dinarjev. Odstotek škode je znašal v povprečju dvanajstih let 72 %, leta 1958 pa 63 %, od tega v socialističnem sektorju 63 %, v zasebnem pa 63 %. V skupni premiji sodeluje socialistični sektor s 23 %, zasebni pa s 77 %. V zavarovanju je vključena možnost pogina ali zakola v sili, pri govedu pa tudi možnost bolezni. Tako je bilo v prvem letu zdravljenih 8380 glav goveje živine; stroški zdravljenja so znašali 10.306.000 dinarjev. Z novim letom je DOZ uvedel tudi zdravljenje konj. Stopnja in hitrost razvoja pri nas sta opozorili na zavarovanje živine odločujoče činitele. Naprej je došla pomembnost zavarovanja veterinarska služ-

ba. Značaj panoge pove, da je zavarovanje živine brez veterinarske službe nesmisel, da pa lahko tudi ona črpa lepe koristi od nje.

Zavarovanje so doumele tudi kmetijske zadruške, katere pristopajo s članstvom prostovoljno druga za drugo v zavarovalno skupnost.

Koristi zavarovanja živine so doumele tudi živinorejci na kmetijskih obratih socialističnega sektorja in velikansko število zasebnih živinorejcev. Članstvo narašča iz dneva v dan. To vse je sprožilo razprave o zavarovanju živine pri nas. Razprave so vselej pozitivna stvar, če diskutanti poznajo jedro problematike. Pomanjkanje poznanja stvari pa lahko zapelje razpravo na popolnoma krivi tir. Nepoznanje bistva socialističnega zavarovanja živine je sprožilo tudi vprašanje v naslovu, zato bo treba prav za napredek naše živinoreje podati nekaj poglavitnih prvin zavarovanja živine pri nas. Ki dajejo zavarovanju živine popolno obeležje socialistične dejavnosti.

Zavarovanje živine ima nalogo varovati kontinuiteto v živinorejski proizvodnji s tem, da tistemu, ki mu nesreča iztrga iz hleva žival omogoči takojšnjo priskrbo nove. Pred vojno so začeli misliti na zava-

rovanje in ga izvajati zavoljo dinarja. Zavarovalec si je prizadeval, da je čimveč zaslužil, ki je zavarovanje sklepal in čim manj izplačal, če je nastala škoda. Zavarovane je želel prav nasprotno. Odnos med njima je torej vslej na neprestanem kovanju, kdo bo koga. Zavarovanje živine po vojni nismo začeli zaradi dinarja. Zraslo je v krepko skupnost zaradi potrebe po zaščiti tiste- ga, ki v skupnosti protizvaja. Dinar je v našem zavarovanju le sredstvo za opravljanje vseh obveznosti, ki jih ima nosilec zavarovanja do družbe. Ne samo plačilo v primeru škodel Naloga in cilji socialistične zavarovalne ustanove so mnogo večji. Zbrana premija postane namembni sklad, s katerim se izvajajo široke akcije preprečevanja nesreč v živinoreji (opremljajo se združne in ob- ješne veterinarske ambulante v planinah se ograjujejo nevar- na mesta na združnih planin- skih pašnikih, izvajajo se ši- roke akcije zdravljenja itd.). Denar torej odteka v več obli- kah nazaj v živinorejo.

Druga razlika med današnjim in predvojnimi zavarovanjem ži- vine ali pa, če hočemo, sociali- stične značilnosti, so v načinu izvajanja. Zavodu - DOZ - je skupni živinorejski sklad po- lije obdelave, gledano skozi ori-

zmo skupnosti. Naj pogine ena krava, skupnosti je prizadejan udarec. Kontinuiteta v proiz- vodnji je nekje pretrgana. Zato preučijo vsak škodni primer z vseh platí: kje so vzroki nastanka nesreče, kaj je treba ukreniti, da se prepreči ponovitev nezgode drugod itd. Tako opazovanje ali skrb za živino g te strani daje celo vrsto mož- nosti za ukrepe preventivnega značaja.

Predvojni zavarovalec se je dogovoril z zavarovancem po- samič le, ko sta sklepala zava- rovanje, in pa ob škodi. Govo- rila sta o premiji in odškodni- ni. Danes je zavarovanje živine v LRS dosežlo že razmah na kolektivni podlagi. Nad 200 združenj za zavarovanje živine, organiziranih v okviru kme- tijskih združb, razpravlja o problematiki zavarovanja živi- ne sploh. To so odbori živino- rejcev, ki so živ most med zav- odom in vso množico zavaro- vancev, po katerem prihajajo želje in predlogi za napredek živinoreje odhajajo pa reali- zirani ukrepi. Uspešno nam je torej organizirati živinoreje v kolektiv, ki z zavodom sode- luje, ureja probleme skupnosti, le pa posameznika. Poleg za- varovanih kmetijskih obratov socialističnega sektorja smo to- rej dobili kolektivne zasebne živinorejce, ki v bistvu ne po- menijo nič drugega, kot dobro organizirano skupnost v okviru zdruške kjer se posameznik z ožki namen in cilji kratko in malo izgubi.

Sedaj, ko imamo v zavarova- nju poleg vseh kmetijskih obra- tov socialističnega sektorja or- ganiziranih tudi 40.000 zasebnih živinorejcev v prostovoljne kolektive, nam je še nekaj od- prilo vrata na stežaj. Veterinar- ska služba je postala javna

služba. Kako tesno vskladiti obe službi v celoto - službo zava- rovanja in veterinarsko službo - je bilo do nedavnega skoro nerešljivo vprašanje. Le naj- boljše sodelovanju obeh se moramo zahvaliti, da se je na- šla oblika, ki bo dokončno do- kazala, da je pri reševanju ta- kih vprašanj treba razumevanja in sodelovanja, da pa se po tej poti pride zelo daleč. Izdelali so načrt, ki se že praktično iz- vaja, po katerem bo služba za- varovanja pri nas odločno sto- plila na pri veterinarske in ži- vinorejske zaščitne službe, kar bo občutno razbremenilo občine v njihovem proračunu. Pripo- ročljivo na te upoštevati dva- najset let trdih izkušenj s pre- sneto zavito problematiko zava- rovanja živine.

Pred nami je osnutek o ob- veznem zavarovanju živine. Iz- kušnje z množičnim zavarova- njem živine na prostovoljni podlagi so lahko dragocen ori- povomek, kadar bo zakon treba izvajati. Množičnost in oblika kolektivnih zavarovanj močno približata prostovoljno zava- rovanje obveznemu. Preventivna dejavnost našega zavoda je zelo široka in značilna, za živino- reje občutna. Tudi osnutek no- vega zakona o obveznem zava- rovanju živine jo predvideva. Gre za zdravljenje živine. Mo- ramo si nabrati izkušnje tudi na tem področju. Nabrali smo jih in jih s pridom uporabljati veterinarska služba. Potem pa še za povezavo vseh članov v kolektivne enote. Vse to predvideva obvezno zavarova- nje.

To so povzekli iz zavarovanja pri nas v dvanajstih letih. Tako naznanil je sami dovolj jasno odgovarjajo na vprašanje v na- slovu.

Stane Petelin

Smučarski svet na Goriški planini

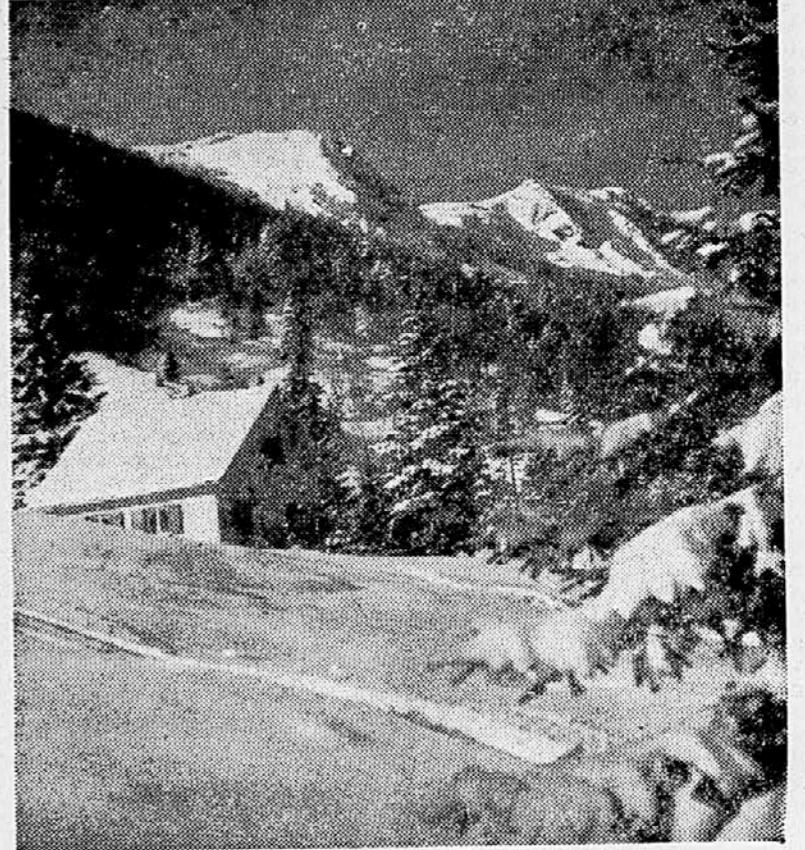
Preteklo nedeljo je smučarski klub Enotnost priredil klubsko prvenstvo v tekih, SK Ločan in Bohinj pa prvenstvo v alpskih disciplinah na novo odkritih smučarskih terenih na Sorški planini nad Zelenimi.

Kar neverjetno se sliši, da je 50 km od Ljubljane po dobro vzdrževani cesti skozi Seško dolino in prijazno hrubovsko vas Sorico tudi v letošnji muhasti zimni dovoli snega. Komaj slabo uro hoda od mesta, do koder lahko prispeljo motorna vozila, se na višini okrog 1300 m odpre čudovit smučarski svet, ki se z razgibanimi tereni uvršča daleč pred vsa doslej znana smučišča. Tanka plast sreča pokriva čvrsto podlago in na travnih vesinah Lajnarja, Trauha, Siatnika in Možica, katerih vrhovi segajo do višine 1600 m, ustvarja izredne razmere za izživljanje smučarjev. Zlasti začetniki in zahtevnejši turni smučarji bodo našli tukaj široko poprišče za svoje veselje na snegu. Celotno športno sankišče se spuščajo po bleščečih nakloninah in potem naprej skozi gozd po gozdarski cesti na bohinjsko stran. Priznati je treba, da je PD Litostroji imelo izredno srečno roko,

ko se je ob postavitvi svoje postojanke odločil za Sorško planino. V prijazni, odlično oskrbovani Litostrojski koči in na čudoviti smučiščih ob njej res nikomur ne bo žal, če se bo potrudil sem gor. Kraj je tak in snega toliko, da bo držal še dolgo v pomlad, ko bo zgornji del ceste Sorica - Bohinj že davno povsem kopen. Z majhnimi stroški pa bi se dala ta cesta, ki dopušča ves motorni promet, vzdrževati tudi preko zime.

Skoda, da v Litostrojski koči lahko prenočuje le do 30 ljudi.

Za tako idealen kraj, kar je vsaj glede snežnih razmer pokazala prav letošnja zima, bi bilo prav, da dobi postojanko vsaj z 50 ležalnimi posteljami. Kakor smo izvedeli, ima PD Litostroji že v načrtu izdatno razširitev koč. S tem bi pridobil v resnici pomembno in glede snežnih razmer zanesljivo postojanko, ki še v tako muhastih zimah ne bi odpovedala. Danes in jutri bo na teh terenih republiško prvenstvo v tekih in štartno prvenstvo ljubljanske podzvezne alpskih disciplin.

To je prijazna Litostrojska koča (1307 m), ki so jo večji del prostovoljnih delom postavili člani PD Litostroji leta 1957 na Sorški planini, kjer so ob izredno zanesljivih snežnih razmerah krasna smučišča. (Foto: Fr. Križaj)

PRVI DAN SMUČARSKEGA PRVENSTVA FLRŽ V ALPSKIH DISCIPLINAH

Prve tri zmage za smučarje LRS

V SMUKU ZA CLANE, MLADINCE IN ZENSKO SO ZMAGALI MED SKUPNO 72 TEKMOVALCI LAKOTA IN ANDREJ KLINAR (JES.) TER ZUPANČIČEVA (TR.)

Popova Šapka, 27. febr. Danes dopoldne se je na terenih na Popovi Šapki začelo XIV. smučarsko državno prvenstvo Jugoslavije v alpskih disciplinah, ki se ga udeležuje več kot 100 smučarjev iz 20 klubov iz vse države. Na tekamah nastopajo vsi znani državni reprezentanti iz Slovenije, ki so tudi neogroženi favoriti za najboljša mesta.

V smuku za moške je startalo 38 tekmovalcev, med katerimi je zmagal Peter Lakota (Jes.), ki je 1800 m dolgo progo z vitem časom gradilce čisto skozi naselje. To kaže na to, da je pri ljudeh dovolj pripravljeno, saj za sodelovanje pri reševanju svojih problemov, samo treba je, ki je izkoristiti.

Kmetijstvo je z združitvijo bližje radeške in hrastniške občine pridobilo na pomenu in zato ni slučajno, da mu je tudi konferenca posvetila primerno pozornost. Predvsem je bilo poudarjeno, da bo treba, storiti potrebne ukrepe za obdelavo opuščene ali premalo izkoriščene zemlje.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Mednarodna kolesarska dirka po Hrvaški in Sloveniji bo letos od 11. do 14. junija. Start in cilj bosta v Zagrebu, proga pa bo vodila po najlepših krajih obeh republik. Vozilji bodo po naslednjem itinerarju: Zagreb - Reka - Nova Gorica - Ljubljana - Zagreb. Kolesarji letos ne bodo prispeli do Crkvenice in Pule, tako da bo proga precej krajša kot prejšnja leta, zato pa dirkači tudi ne bodo imeli nobenega dneva počitka.

Se več strelskih odborov Na Gorenjskem delujejo trije občinski strelski odbori, in sicer v Kranju, Radovljici in na Jesenicah. Najmočnejši je v Kranju, ki vključuje 20 družin z 2000 člani. V teh dneh pa tečejo priprave za ustanovitev takega odbora še v Skofji Loki, prav tako pa nameravajo ustanoviti občinski strelski odbor tudi na Bledu, kajti sedanja igralska družina »Bura Rus« ima preobširno delovno področje.

Strelska družina »Anton Kostla« iz Tržiča se uvršča med najboljše družine na Gorenjskem, saj je lani pobrala skoraj vse lovorike na raznih tekmovalnih vtiad kolektivni je nekaj časa vodil mrtvilo zato, ker niso imej ustreznega prostora za tekmovanja z zračno puško. Končno so dobili Mlajnski dom, ki so ga preuredili v strelski prostor, pozneje pa ga bodo še razširili.

DOGODKI PO SVETU Olimpijski odbor ZDA kot prireditelj zimskih olimpijskih iger leta 1960 v Squaw Valley je objavil uradno, da bo vladna ZDA izdala vstopne vize vzhodnonemškemu športnikom, ki bodo člani skupne nemške ekipe za olimpijske igrice.

Na prvenstvu sveta v umetnem drsanju za ženske osvojila zveznički študentka Carol Heiss. Drugo mesto je pripadlo Avstrijki Walter, tretje pa Nizozemki Dijkstra.

Češkoslovska hokejska reprezentanca je v Pragi zmagala nad najboljšo ekipo ZDA 8:3 (3:2, 1:1, 4:0).

Za letošnje tekmovanje za Davison pokal se je prijavilo vsega 42 državnih ekip, in sicer v evropskem pasu 27, v ameriškem 8 ter v vzhodnem 7 ekip skupno z Avstralijo. V polfinalu se bosta srečali ekipi, ki bosta zmagali v evropskem in ameriškem pasu, zmagovalec tega dvoboja pa bo igral v mednarodnem finalu z zmagovalcem vzhodnega pasu. Final bo v Kaliforniji avgusta ali septembra.

DROBNE

V proslavo 40-letnice ZKJ prireditelj namiznotenjski tekmovalni odbor za Ljubljano v nedeljo prvenstvo ljubljanskih osmiletnih šol za plinirje in pionirke (posamezno ter ekipno). Prijave sprejema odbor na naslov odbora pota 8, Dolenska cesta. Tekmovalje bo na prulski osnovni šoli ob 8 zjutraj.

Pred dnevi sta se pomerili namiznotenjski sekciji s Petrovič in Smarternega ob Paki. Zmagala je slednja 5:4. Najboljši je bil mladinec Mikeln iz Retovč.

STAFETA MLADOSTI PO SLOVENIJI

Priprave za letošnje Stafeto mladosti v Sloveniji so že zdaj nadvse živahne. Na poti po Sloveniji bo ta stafeta obšla vse kraje ob severnozahodni meji, začeti pri Gor. Radgoni pa tja do Portoroča.

Stafeta iz Slovenije, ki bo prejela palico 21. aprila od nosilcev iz Hrvaške, bo v štirih dneh prehodila 575 km, nato pa bo ponovno vrnila palico tovarišem iz Hrvaške, in sicer na mostu čez Draginoj v Istri. V Ljubljani se bodo dne 23. aprila priključile glavni stafeti še tri stafete iz naše republike.

Občinske konference SZDL v Hrastniku se je udeležila tudi tovarišica Mima Zupančič, član krajnega odbora SZDL Ljubljana. Izbrana referat predsednice tov. Klanška, poročilo tovarišice Vizovškove in živahna razprava so osvetlili mnoge aktualne probleme hrastniške občine in dali koristne napotke za bodoče delo organizacij Socialistične zveze. Koristno dopolnilo konferenca je bilo tudi poročilo predsednika občine tov. Brečka o nekaterih gospodarskih problemih hrastniške komune.

Konferenca se je precej časa pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Udeleženci konferenca so pravilno ugotovili, da je treba vzporedno z obnovo izrabljenih industrijskih obratov reševati tudi ostale probleme družbenega standarda, ki jih ni mogoče odlagati v nedogled. Pri tem je vzpodbudna obveznost organizacij Ljudske mladine, da bodo pomudila pri problemih hrastniške industrije, ki je potrebna obnove. Te naloge so se delovni kolektivi krepko lotili, zavedajoč se pri tem, da je to njihov najvažnejši življenjski problem, čeprav gre njegovo reševanje na škodo komunalnih in drugih važnih vprašanj. Steklarina bo kmalu končala s prvo etapo obnove svojih obratov, ko bodo začele obratovati štiri sodobne peči. Kemična tovarna pa ima že gotove načrte za rekonstrukcijo, ki bo omogočila štirikratno povečanje proizvodnje. Uspešno se razvijajo tudi ostala podjetja, kot na primer radeška papirnica, cementarna in druge.

Transfuzijska služba je dobila nove krvodajalce, to pot iz šolskih vrst. Večraj in predvečrajšnjem je okrog 350 dijakov ljubljanske tehnične srednje šole darovalo kri za človekoljubne potrebe. — Na sliki: dijaki TSS čakajo v Zavodu za transfuzijo na odvzem krvi.

SEJA SVETA ZA NOTRANJE ZADEVE OLO LJUBLJANA

Okrepiti socialno psihiatrijo

Okrajni ljudski odbori bodo lahko največ prispevali k urejanju problematike duševni, nenormalnih oseb in kroničnih alkoholikov

Včeraj je bila seja Sveta za notranje zadeve OLO v Ljubljani. Obravnavali so problematiko nenormalnih oseb in alkoholikov. Nekateri nedavni dogodki kažejo, da pomenijo te osebe zelo resen problem. Razprava je pokazala, da bodo največ lahko prispevali k urejanju teh problemov okrajni ljudski odbori.

V ljubljanskem okraju je po nepopolnih podatkih 562 duševno bolnih in 848 kroničnih alkoholikov. Gotovo pa je v okraju precej več duševno nenormalnih oseb. Poleg naštetih je na zdravljenju v bolnišnici za duševne bolezni v Polju še okrog 290 duševnih bolnikov. Organi notranjih zadev pridejo najpogosteje v stik s temi osebami, kadar storijo kaznivaa dejanja ali druge nepravilnosti. Poleg duševnih bolnikov povzročajo kronični alkoholiki s faturnami precejšnjo materialno škodo, pogosto pa tudi ogrožajo varnost državljanov. Sedaj se zdravijo te osebe v bolnišnici za duševne bolezni v Polju, ki pa je prenapolnjena. Zato bomo morali ustanoviti še več zavodov za duševne bolnike.

Večina teh ljudi, posebno alkoholiki, neusmiljeno trpinčijo člane svojih družin. Otroci so v takih primerih največkrat prepuščeni samim sebi. V takih družinah so otroci običajno zaprti vase v šoli in ne gre najbolje, saj doma skoraj nimajo možnosti za učenje. Še važnejše pa so psihične posledice, ki jih življenje v takem okolju pušči na otrocih, pogosto, za vse življenje. Zaradi pogostne socialne in moralne ogroženosti morajo skrbstveni organi skrbeti zanje za družbo pa pomembno to precejšnje breme. Pravčasno zdravljenje takih staršev bi bilo mnogo cenejše. Profesor dr. Janez Kanoni je izčrpano pr.

kazalj razvoj in težave, s katerimi se srečujejo psihiatri pri delu. Poudaril je, da je nujno potrebno povečati število postelj za duševne bolnike v naših zavodih. Sedaj imamo v Sloveniji le okrog 2.000 postelj za duševne bolnike. Da bi zavarovali družbo pred najhujši bolniki osebami, bi potrebovali vsaj še 1000 postelj. Druga enako važna naloga pa je okrepiti socialno psihiatrično službo, ki je pri nas praktično še v povojih, kljub velikemu trudu psihiatrov. Razen v Mariboru, kjer že imajo psihiatrični oddelek, bo nujno potrebno ustanoviti te oddelke tudi v Novem mestu, Vipavi, na Jesenicah in drugod. Več pozornosti bo treba posvetiti tudi psihiatrični vzgoji zdravstvenega kadra. Cimprič bo treba ustanoviti

tudi zavod za zdravljenje kroničnih alkoholikov, ker novi kazenski zakonik predvideva prisilno zdravljenje kroničnih alkoholikov. V okviru socialne psihiatrične dejavnosti bo treba usposobiti za psihiatrično preventivno praktično zdravniške in skrbstvene delavce. Izboljšati bo potrebno tudi temeljno psihiatrično izobrazbo kriminalističnih uslužbencev. Prav tako bo potrebno še bolj okrepiti di-spansersko službo za duševne bolnike in kronične alkoholike.

To so problemi, ki jih bo morala urejati vsa naša družba, predvsem z združenimi akcijami, mladih okrajnih ljudskih odborov ter sodelovanjem sveta za zdravstvo in sveta za socialno varstvo ter državnega sekretariata za notranje zadeve LRS.

Sempeter ob Savinji

Telesnovzgomno društvo v Sempetru ob Savinji šteje nad sto članov in je zlasti sedaj dokaj delovno. V zadnjem času je društvo zgradilo stadijon, opremilo telovadnico, letos pa namerava zgraditi še igrišče za košarko in odbojko. Aprila bodo priredili propagandno akademijo, v načrtih pa imajo še letni telovadni nastop in drugo.

Sežana

Putnik se v Sežani zelo lepo uredil svoj novi lokal na križišču cest Trst-Ljubljana-Bolnška-Sodišče. V izlobo je postavil lepe silke naših in drugih zimsko-sportnih postojank. Lokal je na prav primeren kraj. Toda kaj pomaga lep lokal, če je zunanost hiše tako zanemarljiva. Ko bi vsaj malo pobelili pa bi bila takoj lepša, in to tudi ne bi stalo tako veliko.

Brigade bodo pomagale

Plodna konferenca SZDL v Hrastniku

Občinske konference SZDL v Hrastniku se je udeležila tudi tovarišica Mima Zupančič, član krajnega odbora SZDL Ljubljana. Izbrana referat predsednice tov. Klanška, poročilo tovarišice Vizovškove in živahna razprava so osvetlili mnoge aktualne probleme hrastniške občine in dali koristne napotke za bodoče delo organizacij Socialistične zveze. Koristno dopolnilo konferenca je bilo tudi poročilo predsednika občine tov. Brečka o nekaterih gospodarskih problemih hrastniške komune.

**IZ PETKOVE ŠTEVILKE
ILUSTRIRANE REVIJE**

TOVARIŠ

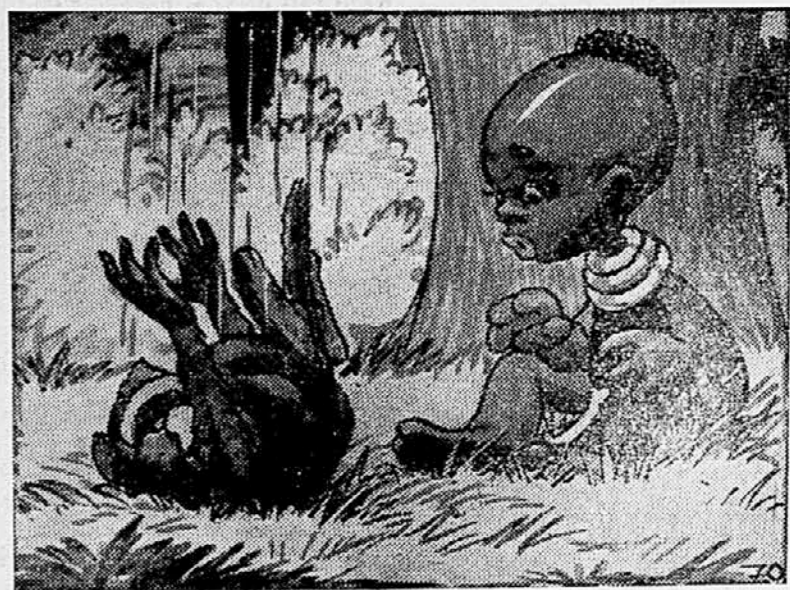
- »BLEJČAN GRE VEČKRAT NA LED« -
reportaža z velike ledene plošče
- »BEOGRAJSKI HOOLA-HOOP« -
kramljanje Vasje Ocvirka o življenju Beograjčanov
- »ZMAGOVALEC LEDENIKOV« -
»Tovarišev« razgovor z alpinistom Riccardom Cassinom.
- »KVEČJEMU ZAVOJČEK CENENEGA TOBAKA« -
pisanje o vsakdanjih skrbih francoske družine

KUPITE VSI REVIJO »TOVARIŠ«!

Posnetek k reportaži »Blejčan gre večkrat na led«

**RISE MI! MANNER
RISE MI! MANNER**

70. Za grmom je prihuljeno prežala levinja Rumenooka. Njeno sloko telo je bilo pripravljeno za skok in v očeh ji je gorela hudobna napadalnost. Od groze se je Tikiju zvrčelo v glavi in treščil je na tla. Toda takoj se je spet pobral, začel je razburjeno skakati in žlobudrati, da bi dopovedal prijatelju, naj beži, ker ga čaka za grmom smrt.

Prva partizanska tiskarna na osvobojenem ozemlju

Pastirji na planini Turjaku pri Nikšiću v Crni gori so našli na pašnikih svinčene črke, za katere so ugotovili, da so zadnji ostanki partizanske tiskarne v minuli vojni. Jeseni 1941

so tiskarno prenesli iz okupirane Crne gore na osvobojeno ozemlje. Njen lastnik je bil prof. Stojan Cerović, ki je kasneje padel kot član AVNOJ. V tiskarni so nekaj časa tiskali list »Narodna borba«, v katerega redakciji sta bila poleg drugih tudi Veselin Masleša in Budo Tomović. Tiskali so tudi »Obvestila glavnega štaba za Crno goro in Boko« in veliko brošur. Leta 1942 so partizani poskušali tiskarno prenesti iz Gostilja na Gornje polje, pa so jo morali zakopati na Turjaku. Tu so jo našli četniki in jo uni-

V letu dni 40 novih mest

Lani so na zemljevid SZ vrisali okoli 300 delavskih naselij in 40 mest. V letu dni se je stanovajska površina povečala za 25 milijonov kv. m, to je za 15 odstotkov več kot leta 1957. To pomeni, da so zgradili na 1000 prebivalcev 10,6 stanovanj.

čili. Razne dele te prve partizanske tiskarne hranijo še danes okoljski kmetje kot dragocene spomine.

Od lesa do časopisa

Neka nemška tovarna papirja je naredila zanimiv poskus, da bi dokazala, koliko časa je treba od živega drevesa do gotovega časopisa. Proces je pod strogo kontrolo tekel takole:

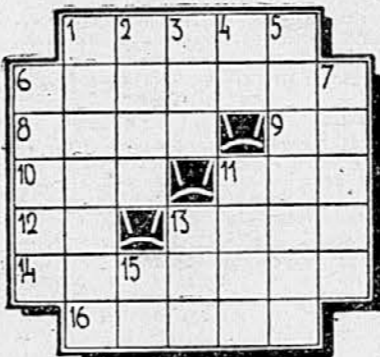
Ob 7. uri 45 minut zjutraj so posekali določeno število dreves, jih oklestili in olupili še v gozdu, naložili na tovarniške in odpeljali v bližnjo tovarno papirja. Les so takoj predelali v vlaknasto lesovino, ki je kmalu nato tekla po valjih za izdelavo časopisnega papirja. Prvi del procesa je bil končan ob 9. uri 30 minut. Ze ob 10. uri 45 minut, torej po treh urah potem, ko so drevesa podrl, so kolporterji prodajali časopis na ulici.

Obramba pred hurikani

Prostrani Mehški zaliv in njegove obalne pokrajine čisto ogražajo strahotni vrtničasti viharji, imenovani hurikani, ki uničijo v nekaj minutah ljudi in njihovo imetje, pridrvijo pa tako nenadno, da jim ni moč pravočasno uiti. Opustošenja, ki ostanejo za njimi, si je težavno zamisliti. Da bi pravočasno obvestili obalno prebivalstvo o bližajoči se nevarnosti, je sklenila obveščevalna služba vojne mornarice ZDA namestiti po vsem območju Mehškega zaliva posebne boje, ki bodo nekaj dni poprej odkrivale hurikane, drveče v smeri proti severnoameriški obali. Avtomatične boje bodo poročale raziskovalnemu uradu mornarice vsakih šest ur o moči in smeri vetra, o zračnem pritisku, temperaturi, zraku in količini vlage. Problem je le še to, kako bodo boje trajno zasidrili v globokem Mehškem zalivu.

KRIZANKA

VODORAVNO: 1. sprednji del glave, 6. glasbena kompozicija, 8. mlada azijska republika, 9. ameriška kratica za »vse v redu«, 10. neresnica, 11. podzemski žival, 12. znižana glasbena nota, 13. poskočne gozdne živali, 14. opereta Johanna Straussa, 16. izkoriševalski veleposelnik.

NAVPIČNO: 1. nakit, 2. moško ime, 3. nevarna bolezen, 4. latinski predlog, 5. almanah, zbirka sestavkov, 6. zelo močan, 7. igralec, 11. cunja, zaplata, 13. začimba, 15. tukaj.

RESITVE

ZADNJE KRIZANKE
VODORAVNO: 1. pozdrav, 8. opereta, 9. kolonati, 10. Jim, 11. Eto, 14. kladiva, 16. Rogatec, 19.

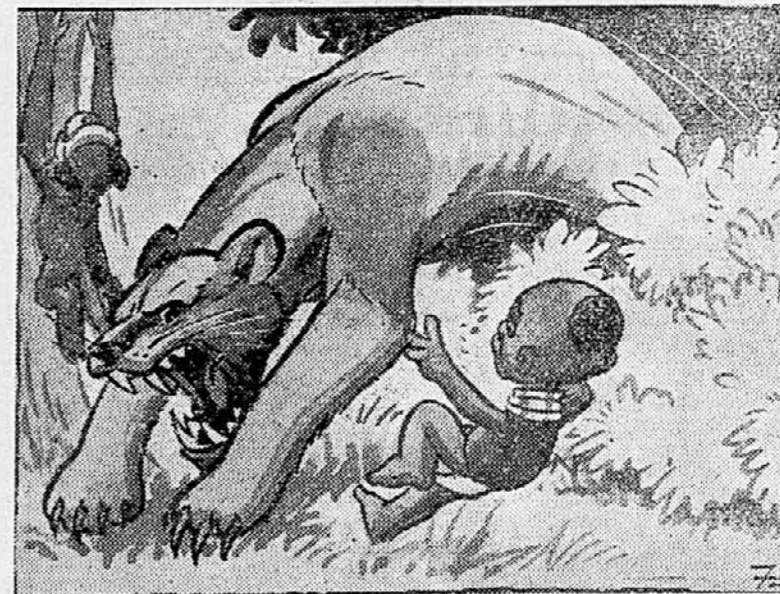
Eksteritorialni ljudski odbor

Kadar imajo prebivalci občine Zrnovica v Dalmaciji opravke na svojem ljudskem odboru, morajo iti na teritorij sosednje občine. Stvar je namreč v tem, da na področju svoje občine nimajo primerne zgradbe, v katero bi se mogel vseliti občinski ljudski odbor s svojimi pisarnami. Zato so našli zgradbo v samem središču okraja - Splitu. Občani Zrnovice nimajo ničesar proti eksteritorialnosti svojega občinskega odbora, ker zahajajo zelo pogosto v Split, večina jih pa tam tudi dela.

Občina Zrnovica je s svojimi 5340 prebivalci ena najmanjših v Jugoslaviji. Edina pa je, ki nima niti enega naselja.

71. Toda njegova prizadevanja so bila zaman! Namesto da bi Magami stekel na varno, se je prestrašen približal Tikiju in ga začel povpraševati, če se je hudo potolkel. Le kaj naj Tikiju naredi? Kako naj reši prijatelja? Končno mu je šinila rešilna misel v glavo. Kakor mu je bilo prijatelja žal, je brez usmiljenja zasadil zobe v njegov prst.

72. Pomagalo jej Magami je prestrašen in užaljen odskočil, Tikiju pa se je brez obotavljanja pogнал nazaj na drevo. Bil je res zadnji trenutek, kajti hip pozneje je prav na mesto, kjer sta stala Tiki in Magami, skočila levinja Rumenooka - in ostala praznih šap. Magami je s prestrašenimi kriki zbežal proti vasi, levinja je pokončala le njegovo kozico.

IZ DANŠNJEGA »PAVLINE«

— Tale pravilnik o kakovosti mesnih izdelkov za izvoz je že v redu, ampak kaj bo, ko bodo inozemski potrošniki prišli sem na dopust?!

Popoldne je zagledala pred vrtnim plotom tujca, ki je gledal proti hiši. Bil je dobro oblečen gospod in je kadil dolgo cigaro. Po njegovih naočnikih iz školjčevine je pomislila, da je Amerikanec, ko jo je pa ogovoril, ji je njegov novoangleški naglas pregnal vsak dvom. S klobukom v roki je stopil proti vrtnim vratom.

»Ce se ne motim, govorim z gospodično Bennett?« je vprašal, ko je pa prikimala, je nadaljeval: »Moje ime je Broad. Oglevala sem si okolico in se spomnil, da stanujete nekje tod. Zdi se mi, da mi je to opoldne povedal vaš brat.«

»Ste Rayev prijatelj?« je vprašala.

»No,« je dejal Broad smehljaje, »ne morem ravno reči, da sem mlademu gospodu Bennettu prijatelj. Sem samo njegov, če hočete, klubski znanec.«

Ni se ji poskušal približati in prejkone tudi ni pričakoval, da ga zaradi njegovega bežnega znanstva z Rayem Bennettom povabila v hišo. Kmalu potem, ko je naredil vsakdanjo opazko o vremenu (kar je dalo slutiti, da si je že popolnoma prisvojil angleške navade), se je poslovil. Gledala je za njim, kako je stopal proti kolovozu. Ta slepa cesta je bila priljubljeno postajališče izletnikov, ki so se pripeljali semkaj iz bližnje okolice. Zato ni bila presenečena, ko je čez nekaj minut zagledala, da je privozil po kolovozu avto. Ko se je peljal mimo, se je gospod Broad odkril in kratko pozdravil nekoga, ki ga ni videla. Postala je radovedna, zato je odprla vrtna vrata in se napotila po cesti. Nekoliko niže je sedel na drevesnem panju moški, bral časopis in vlekel iz velike glinene pipe.

Ko se je čez kako uro vračala, je bil še zmerom tam, le da je to pot stal. Bil je visok možak, podoben vojaku. Ko ga je pogledala, je umaknil pogled. Detektiv, je strahoma pomislila. Občutek je ni varal, o tem je bila prepričana. Iz neznanega vzroka je bil dvorec Maytree pod nadzorstvom. Sprva se je prestrašila, potem pa je postala ogrožena. Na pol je bila že odločena, da bo šla v vas in po telefonu zahtevala od Elka pojasnila. Čudno, nikoli ji ni prišlo na misel, da bi se hudovala

na Dicka, dasiravno je bil samo on odgovoren, da so njegovi ljudje dan in noč bedeli nad njo.

Rano je šla spat in si naravnala budilko za ob treh zjutraj. Zbudila se je, še preden je budilka zaropotala. Naglo se je oblekla in odšla dol, da si pripravi kavo. Ko je stopala mimo vrat očetove spalnice, jo je poklical:

»Sem že pokonci, če me potrebuješ, Ella.«

»Hvala, očka,« se mu je zahvalila. Bila je vesela, da je v njeni bližini. To ji je dajalo nejasen občutek varnosti, ki je dosihmal ob starem očetu še ni bil občel.

Na nebu se je začelo zoriti, ko je v svetlobi razsvita zagledala temne obrise gospoda Maitlanda. Zaslišala je škrtanje kljucke, ko je odprl vrtna vrata. Avtomobila ni bila slišala, pa tudi videla ga ni. To pot je bil Maitland ustavljen avto dlje od hiše.

Bil je nemiren kot po navadi in prvi hip ni spravil iz sebe niti glasu. Težki plašč, ki je videl že boljše čase, je imel zapet do vratu, plešasto glavo pa mu je pokrivala velika kapa.

»Ste vi, gospodična?« je vprašal z raskavim šepetom.

»Da, gospod Maitland.«

»Bi hoteli z mano na kratek sprehod? ... Nekaj vam moram povedati ... Nekaj zelo važnega.«

»Sprehodila se bova po vrtu,« je rekla tiše.

Obotavljal se je.

»A če naju kdo vidi? To bi bila lepa reč! Samo kratek kos po cesti,« je prosil. »Ničhe naju ne bo slišal.«

»Na travnik lahko greva. Tam je nekaj klopi.«

»Ali res vsi spijo? Vse služkinje?«

»Nimamo služkinje,« se je nasmehnila.

Zmajal je z glavo.

»Dobro. Mrzim jih. V svoji hiši imam šest uniformiranih služabnikov. Smrtno me plašijo.«

»Odvedla ga je na travnik, ga posadila v stol in jela čakati. Začetki teh pogovorov so bili zmerom obetajoči, čez čas pa je

začel gospod Maitland vselej nedosledno brbljati o nečem, čemur ni mogla slediti.

»Vrta punca ste,« je rekel Maitland hripavo. »To sem si mislil takoj, ko sem vas zagledal ... Kajne, da ne boste storili ubogemu starcu nič zlega, gospodična?«

»Seveda ne, gospod Maitland.«

»To sem vedel in rekel tako tudi Matildi. Dejala je, da ste punca na mestu ... Ste bili kdaj v poboljševalnici, gospodična?«

»Mislite v ubožnici?« je vprašala in se nehote nasmehnila.

»Ne, nisem še bila v ubožnici.«

Strahoma se je ozrl na vse strani in se srepo zastimrel izpod belih obrvi v skupino grmov, za katerimi bi utegnil kdo prisluškovati.

»Ste že bili v luknji?«

Ni vedela, kaj misli s to besedo.

»Jaz sem že bil,« je nadaljeval. »V ječi, gospodična. Tega kajpak ne boste razumeli.«

Spet se je ozrl okrog sebe.

»Ti ali jaz ... Vse je odvisno od tega vprašanja ... Ti ali jaz!«

»Bojim se, da vas ne razumem, gospod Maitland.«

Videla je, kako je skrajno skrbno pregledal okolico, nato pa se je sklonil k njej.

»Dobili me bodo,« je rekel počasi in ganljivo. »Dobili me bodo in Matildo tudi. In ves svoj denar sem komu zapustil. Saj v tem je ravno pravi smisel šale. To je najbolj smešno pri vsem, gospodična! Hripavo se je zakrohotal. »Nato pa bodo dobili še njega.«

Tolkel se je po kolenih in se ves tresel od silnega smeha. In tedaj je prvokrat pomislila, da je blazen, in hotela čimprej proč od njega.

»Toda obšla me je velika misel ... pri tisti priči, ko sem vas zagledal. To je največja misel, ki se mi je porodila doslej, gospodična. Ste tipkarica?«